

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Управління фінансовим станом підприємства»

(на матеріалах ТОВ «ЮВАЛОН», м. Київ)

Студентки 2 курсу 1 м групи,
спеціальності 051 «Економіка»,
спеціалізації «Економіка та
безпека бізнесу»
денної форми навчання

Коваль Каріни
Миколаївни

Науковий керівник –
канд. екон. наук, доцент

Стояненко Ірина
Басилівна

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, проф.

Блакита Ганна
Владиславівна

Київ 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «ЮВАЛОН»	
2.1 Аналіз фінансової стійкості та ділової активності підприємства.....	14
2.2 Оцінка ліквідності, платоспроможності та рентабельності діяльності підприємства.....	21
2.3 Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства та факторів, що його обумовлюють.....	27
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ТОВ «ЮВАЛОН» ТА ЙОГО ОЦІНКА В ПЛАНОВОМУ ПЕРІОДІ.....	35
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	51
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми. Управління і діагностика фінансового стану підприємства була і залишається важливою складовою моніторингу діяльності та основою для прогнозування перспектив розвитку підприємства у майбутньому. Необхідною складовою ефективного визначення фінансового стану є не лише його оперативно обґрунтований результат, але й оптимально підібрані резерви його покращання та чітко визначена програма розвитку. Некоректні дії управлінської ланки, невміле керування ресурсами, несвоєчасне прийняття необхідних заходів можуть призвести навіть до банкрутства підприємства, тому головним завданням управління фінансовим станом є систематичний моніторинг фінансових показників діяльності підприємства для забезпечення оперативних, тактичних та стратегічних цілей його розвитку.

Дослідженню теоретичних та практичних підходів оцінки фінансового стану присвячені наукові доробки таких дослідників: Бланк І.О, Савицька В.Г., Борисов А.Б., Коваленко Л.О, Фаріон В. А, Сахно Л.А., Поддєрьогін А. М, Сарапіна О. Ата інші. Аналіз теоретичних напрацювань показує, що ця тематика є досить цікавою для науковців та менеджменту організацій, проте необхідними є сучасні пропозиції, що дозволять досягти високих економічних результатів в управлінні фінансовим станом за різних умов функціонування. Також існує низка невирішених та спірних питань щодо формування інформаційного забезпечення оцінки фінансового стану, не розроблена єдина методологічна основа визначення показників: неоднозначність найменувань показників, різна методика їх розрахунку, застосування диференційованих систем показників. Це ускладнює процес проведення якісної, детальної і водночас ефективної діагностики фінансового стану підприємства, яка необхідна для формування ефективних управлінських рішень в даній сфері та розроблення необхідної методології управління фінансовими ресурсами підприємства.

Мета випускної кваліфікаційної роботи – дослідження теоретичних та прикладних аспектів управління фінансовим станом підприємства та обґрунтування шляхів його покращання в сучасних умовах господарювання.

Для досягнення поставленої мети необхідним є вирішення наступних **завдань**:

- дослідити теоретичні основи управління фінансовим станом;
- здійснити оцінку фінансової стійкості та ділової активності підприємства;
- проаналізувати ліквідність, платоспроможність та рентабельності діяльності підприємства;
- провести інтегральну оцінку фінансового стану підприємства та визначення факторів, що його обумовлюють;
- визначити напрямки покращання управління фінансовим станом підприємства на перспективу.

Об'єктом дослідження є процес управління фінансовим станом підприємства.

Предмет дослідження - сукупність теоретичних, методичних та практичних основ управління фінансовим станом підприємства та шляхи його покращання.

Емпіричною базою дослідження є ТОВ «ЮВАЛОН». Дата заснування юридичної особи - 17.08.2012 р., засновником є Бойко Володимир Васильович, який являється на разі керівником підприємства. Місцезнаходження юридичної особи – місто Київ, вулиця Академіка Вільямса, буд 5А.

Основними видами діяльності ТОВ «Ювалон» є:

- оптова торгівля хімічними продуктами;
- виробництво пестицидів та іншої агрохімічної продукції;
- оптова торгівля зерном, насінням та кормом для тварин.

Підприємство успішно працює, про що свідчать результати фінансово – господарської діяльності протягом досліджуваного періоду, зокрема обсяг

чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) - 14 320,2 тис. грн., фінансовий результат до оподаткування – 2 375,5 тис. грн., а чистий прибуток – 1 769 тис. грн.

У процесі проведення дослідження були використані такі **методи аналізу**:

- горизонтальний аналіз для порівняння показників фінансового стану в динаміці за 4 роки;
- трендовий аналіз для визначення значення основних показників на плановий період;
- порівняльний аналіз для порівняння показників діяльності ТОВ «ЮВАЛОН» із середньогалузевими;
- інтегральний метод для оцінки загального фінансового стану підприємства;
- для дослідження теоретичних аспектів діагностики фінансового стану було використано наступні методи: синтезу, індукції, дедукції, метод порівняння та узагальнення;
- для оцінки рівня платоспроможності, ліквідності, фінансової стійкості ділової активності та рентабельності діяльності були використані методи моделювання, факторний та аналітичний.

Інформаційною базою дослідження стали праці останніх років вчених за темою дослідження, також фінансова звітність ТОВ «Ювалон» та дані Державної служби статистики України.

Наукова новизна отриманих результатів дослідження полягає в удосконаленні теоретико-методичних засад діагностики фінансового стану з метою покращення функціонування і розвитку підприємства. Зокрема, в роботі сформульовано авторське визначення понять «фінансовий стан підприємства», систематизовано фактори впливу на фінансовий стан підприємства та здійснено їх класифікацію за функціональною ознакою.

Практичне значення одержаних результатів і висновків полягає у тому, що реалізація викладених в роботі рекомендацій буде корисною при

удосконаленні процесу управління фінансовим станом досліджуваного підприємства, формуванні планів його подальшого розвитку та плануванні поточної господарської діяльності.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження проблематики управління фінансовим станом були висвітлені:

- у збірнику наукових статей студентів денної форми навчання «Економіка і фінанси підприємства» (Київ. нац. торг.-екоп ун-т, 2019. – Ч. 2. – С.189-193);
- у науковій роботі (тема: «Діагностика фінансового стану підприємства торгівлі»), що була представлена на Всеукраїнському конкурсі студентських робіт зі спеціалізації «Економіка та управління у сфері торгівлі» (м. Харків, 23 квітня 2019 р.);
- у тезисах на Всеукраїнській науково-практичній конференції "Актуальні проблеми економіки та управління в епоху глобальних викликів та загроз" (м. Дніпро, 26-27 квітня 2018 р.) та опубліковано в збірнику тез за результатами роботи конференції (тема: «Якісна діагностика фінансового стану підприємства як один із методів попередження банкрутства»).

Структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається з трьох розділів, двадцяти двох таблиць та п'яти рисунків. Загальний обсяг роботи 71 сторінка, в тому числі список використаних джерел та додатки. Шість сторінок займає список використаних джерел, що містить 50 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ПІДПРИЄМСТВА

Враховуючи реальну фінансово – економічну ситуацію в Україні нагальним питанням для суб'єктів господарювання постає ефективне прийняття фінансових рішень, які б мали економічне обґрунтування та приносили позитивний ефект у вигляді максимізації прибутку та зростання вартості підприємства. Для прийняття такого роду рішень необхідно мати достовірну інформацію про поточний фінансовий стан підприємства.

Проаналізувавши праці відомих вчених, які досліджували сутність та головні риси фінансового стану, очевидним стає факт відсутності на сьогодні єдиного тлумачення даного поняття. Проте можна виділити наступні найбільш розповсюдженні трактування даного поняття (Додаток А.).

Отже, сучасне трактування поняття «фінансового стану» пов'язане, перш за все, з інвестиційним аспектом діяльності підприємства та розглядається як об'єкт інвестицій, і характеризує економічний потенціал підприємства.

Для того, щоб діагностика фінансового стану підприємства була проведена на належному рівні, а її результати найшли відображення у реальних заходах підприємства щодо покращення фінансового стану або попередження кризових явищ, необхідним є здійснення безперервного управління фінансовим станом.

Управління фінансовим станом підприємства в науковій літературі визначають наступними твердженнями:

- система управління формуванням, розподілом та використанням фінансових ресурсів господарюючого суб'єкта та ефективним обігом його грошових коштів [8];
- система принципів, методів, засобів та форм організації грошових відносин [9, с.129];

- збалансування інтересів вищого менеджменту підприємства та власників, яке досягається через оптимальне управління фінансовими потоками та раціональний розподіл фінансових ресурсів [10, С.21].

Таким чином поняття «управління фінансовим станом підприємства» являє собою певну методологію управління фінансовими ресурсами задля найбільш ефективного використання потенціалу та досягнення фінансово – економічних цілей підприємства. Тому на сучасному етапі метою управління фінансовим станом підприємства є не лише його діагностика, а й створення конкурентоспроможного бізнес – середовища, яке дозволить застосувати гнучку та оперативну систему управління фінансовим станом задля попередження або подолання кризової ситуації на підприємстві та нарощення вартості підприємства.

Існує два напрями застосування даної категорії, які існують у сучасній теорії менеджменту [7, С.86]:

- як удосконалення організації управління підприємства в цілому (дослідники: Д. Ванькович, В. Гончарова, В. Кравченко та ін.): передбачається системний підхід до управління бізнес – процесами підприємства, що неодмінно нормалізує фінансовий стан підприємства;

- як інструментарій управління фінансами підприємства, управління фінансовим станом складається з наступних напрямів: удосконалення планування фінансових ресурсів; проведення діагностики фінансового стану підприємства; удосконалення методології оцінки фінансового стану; створення системи фінансового моніторингу.

При цьому кожне управлінське рішення має ґрунтуватися на певні завдання і лише після одержання результатів може бути обґрунтоване та доведена його ефективність впровадження (рис.1.1).

Рис.1.1. Процес прийняття управлінського рішення щодо фінансового стану підприємства [8, С.128]

До основних принципів управління фінансовим станом відносимо (рис.3):

- принцип інтегрованості системи управління фінансовим станом із загальною системою управління передбачає, що будь - які управлінські рішення щодо інших функціональних напрямів підприємства прямо чи опосередковано впливають на фінансовий стан підприємства;
- принцип стратегічного управління фінансовим станом спрямований на прийняття таких рішень, що дозволяють досягти стратегічної мети діяльності підприємства;
- принцип гнучкості процесу управління фінансовим станом підприємства має на меті прийняття оперативних рішень, що враховують усі фактори можливого впливу (зовнішні, внутрішні) та фінансові можливості підприємства;
- принцип альтернативності вибору того чи іншого фінансового рішення, має ґрунтуватися на визначенні більшої економічної ефективності для підприємства в цілому;

- принцип інноваційної спрямованості управління фінансовим станом має на меті використання прогресивних методик, що дозволяють оптимізувати рішення щодо змін у фінансовій політиці підприємства;
- принцип врахування рівня ризику призначений для того, щоб управлінські рішення, які приймаються на підприємстві, були обґрунтовані та мінімізували можливі ризики при впровадженні;
- принцип ефективності управління фінансовим станом передбачає прийняття таких рішень, що максимізують корисний ефект, при мінімізації обсягу використаних ресурсів.

Так як управління фінансовим станом підприємства має на меті ефективне використання усього фінансового потенціалу, Бержанін І.В. пропонує виділити наступні задачі управління фінансовим станом будь – якого підприємства [10]:

- розробка оптимальної структури активів та пасивів підприємства;
- прискорення темпів ділової активності підприємства;
- покращити ефективність використання фінансових ресурсів, показників фінансової стійкості, платоспроможності та рентабельності;
- збалансованість вхідних та вихідних грошових потоків;
- мінімізувати рівень фінансових, внутрішніх ризиків підприємства.

Кожен суб'єкт господарювання обирає власну методику управління фінансовим станом та принципи оцінки своєї діяльності. Важливу роль відіграє правильно підібрана форма аналізу господарської діяльності підприємства. Найбільш використовуваними моделями прийняття управлінських рішень щодо фінансового стану підприємства є описативна, нормативна та предикативна (рис.1.2).

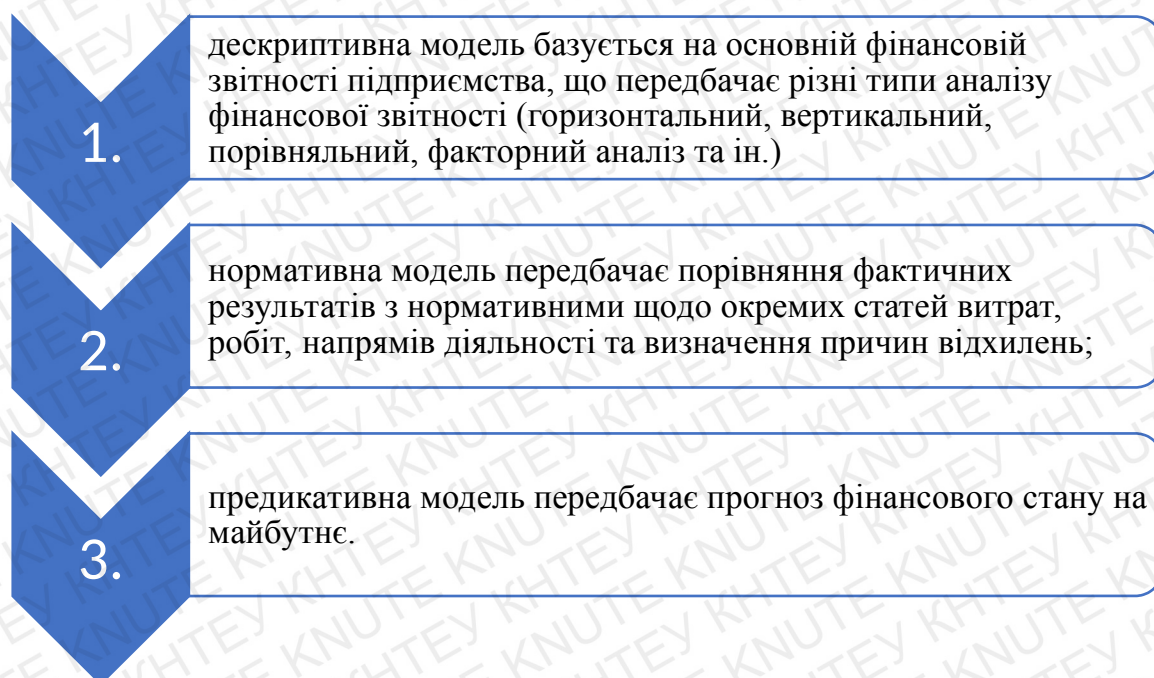

Рис.1.2. Моделі прийняття управлінських рішень щодо фінансового стану підприємства [11, С.248]

Враховуючи вищенаведене, процес управління фінансовим станом підприємства, на нашу думку, має такі етапи:

- 1) визначення головної мети управління підприємства в цілому, визначення стратегії та очікуваних результатів;
- 2) формування інформаційного та методологічного забезпечення;
- 3) аналіз фінансового стану за певний проміжок часу через розрахунок відповідних показників;
- 4) порівняння отриманих результатів із нормативними, цільовими або середньогалузовими;
- 5) визначення «вузьких» місць діяльності та факторів впливу;
- 6) планування фінансового стану з врахування оптимізаційних заходів;
- 7) моніторинг реалізації поставлених задач;
- 8) контроль показників фінансового стану.

Визначення головної мети управління є обов'язковим етапом у процесі управління фінансовим станом підприємством, так як орієнтуючись на мету, ми визначаємо наші результати діяльності, чи є вони наближеними до

отримання необхідного результату. При цьому на підприємстві має бути сформована інформаційна база, за якою визначатимуться результати діяльності, складатимуться плани виконання поставлених задач та буде здійснюватися аналіз фінансового стану. Не менш важливою складовою є методологічне забезпечення, яке враховує специфіку діяльності підприємства.

Найбільш трудомістким та важливим етапом управління фінансовим станом підприємства є безпосередньо аналіз фінансового стану. Адже на сьогоднішній час не існує єдиної методологічної основи аналізу фінансового стану, що спричинене різними факторами: постійно змінювані параметри оцінки, різні сфери та умови діяльності підприємства, специфіка галузі в якій функціонує підприємство.

Найбільш доцільним методом оцінки фінансового стану в сучасних умовах є саме інтегральний метод, який дає комплексну оцінку та дозволяє виявити слабкі місця у діяльності підприємства.

Інший підхід до оцінювання результатів роботи підприємства ґрунтується на системі показників, які всебічно відображають стан і розвиток діяльності суб'єкта господарювання. Дані показники розподілені на групи, які є складовими фінансового стану підприємства.

Після аналізу фінансового стану необхідно порівняти отримані результати із нормативними, цільовими або середньогалузевими, для того, щоб визначити прогрес діяльності або ж виявити кризу на підприємстві, порівняти з конкурентами та встановити потрібний вектор розвитку.

На наступному етапі управління визначаємо проблемні місця у діяльності підприємства, причини їх виникнення та фактори, які мали вплив у даний проміжок часу. Беззаперечним є той факт, що фінансовий стан підприємства не є сталим протягом певного періоду, так як на нього впливає ряд факторів, які можуть мати як позитивний, так і негативний вплив. За допомогою факторного аналізу визначається вплив кожного окремого фактора, оцінка даного впливу, виявлення прихованих факторів, які мають

опосередкований вплив. Не усі фактори, що впливають на фінансовий стан можуть контролюватися менеджментом. Тому керівництву доцільно акцентувати свою увагу на внутрішні фактори: склад та структура майна і фінансових ресурсів, включаючи запаси й резерви; розмір оплаченого статутного капіталу; галузева належність суб'єкта господарювання [14, с. 92];

цінова та маркетингова політика підприємства; управлінський потенціал та мотивація персоналу.

Після визначення «критичних точок» у діяльності підприємства необхідно розробити план оптимізаційних заходів та спланувати, як ці оптимізаційні заходи покращать фінансовий стан у майбутньому. Це можуть бути профілактичні заходи, наприклад, скорочення інвестицій у високо ризиковані проекти або вивільнення частини активів для нарощення фінансових ресурсів. До стабілізаційних заходів відносимо скорочення обсягів запасів, покращуємо рівня поточної платоспроможності, здача в оренду надлишкових площ, реструктуризація кредиторської заборгованості, перегляд асортиментної політики підприємства. Ефективними є заходи, що спрямовуються на досягнення стабільного фінансового стану у довгостроковому періоді, наприклад, впровадження новітніх технологій реалізації конкурентоспроможної продукції, залучення інструментів страхування фінансових ризиків, зміна маркетингової політики підприємства.

Таким чином, управління фінансовим станом підприємства - невід'ємна частина загального контролю та діагностики показників діяльності підприємства, так як проводить постійний моніторинг фінансових ресурсів підприємства, якості їх використання, дозволяє залучити фінанси у більш перспективні сфери діяльності, покращити поточну результативність підприємства та знайти можливі джерела зростання вартості підприємства.

РОЗДІЛ 2

ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ «ЮВАЛОН»

2.1. Аналіз фінансової стійкості та ділової активності підприємства

Підприємства «ЮВАЛОН» почало свій розвиток з 2012 року та впродовж 7 років задовольняло потреби як юридичних, так і фізичних осіб у засобах, що використовуються у рослинницької галузі та надають консультаційну допомогу українським господарствам, що допомагає покращити урожай багатьох фермерів, шляхом складання бізнес – планів по використанню того чи іншого добрива для спеціально підібраного зерно та виду ґрунту. Підприємство неодноразово брало участь у відповідних виставках агропромислової продукції, остання з яких проходила у м.Києві «Агрофорум – 2019». Відвідування і експозиція продукції компанії на даних заходах допомагає підприємству налагодити нові зв'язки з партнерами, постачальниками, дізнатися про нові тренди розвитку даної сфери господарської діяльності, так як основними учасниками процесу є керівники сільськогосподарських організацій та підприємств та фахівці в даній сфері діяльності.

Наразі підприємство інтенсивно розширює свою клієнтську базу та намагається збільшити межі своєї діяльності в обраному напрямі діяльності, так як на продукцію даної фірми є попит та позитивні результати її використання.

Для обґрунтування пропозицій щодо покращання результатів господарювання підприємства в наступних періодах, здійснимо діагностику його фінансового стану. Спершу здійснимо дослідження рівня його ділової активності та фінансової стійкості. Фінансова стійкість підприємства залежить від джерел і розміру позикового капіталу та від структури активів підприємства. Тому основним завданням аналізу фінансової стійкості підприємства є оцінка структури джерел позикових і власних коштів,

дослідження їх динаміки та оцінки платоспроможності підприємства. Основні показники фінансової стійкості ТОВ "ЮВАЛОН" представлені в таблиці 2.1

Таблиця 2.1

Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ "ЮВАЛОН"
за 2015 - 2018 рр.

Показники	На 01.01.16	На 01.01.17	На 01.01.18	На 01.01.19	Абсолютний приріст			Темпи приросту, %		
					На 01.01.17	На 01.01.18	На 01.01.19	На 01.01.17	На 01.01.18	На 01.01.19
Коефіцієнт фінансової автономії	0,5	0,90	0,60	0,62	0,37	-0,30	0,02	70,49	-33,03	3,33
Коефіцієнт фінансової заборгованості	0,5	0,10	0,40	0,38	-0,37	0,30	-0,02	-78,86	298,34	-5
Коефіцієнт фінансової залежності	1,9	1,11	1,66	1,61	-0,78	0,55	-0,05	-41,35	49,33	-4,2
Коефіцієнт покриття боргу	2,1	8,85	1,51	2,63	6,73	-7,34	1,12	318,52	-82,93	74,17

Показник фінансової автономії показує яку частку становить власний капітал у структурі активу. Як бачимо на початок 2016 і 2018 років коефіцієнт фінансової автономії перебував у межах норми (0,3 - 0,6 для торговельних підприємств [37]). На початку 2017 року даний показник був дуже високий, адже власний капітал становив 90% капіталу підприємства, що є доцільним з позиції ефективності використання капіталу. Проте у 2018 році цей показник знизився на 33% за рахунок формування поточних зобов'язань. На початок 2019 року даний показник дещо зріс та перевищив оптимальну норму на 2%. Коефіцієнт фінансової заборгованості не перевищував максимальну норму (< 1), та станом на 01.01.2019 році становив 0,38.

Обернені коефіцієнт - коефіцієнт фінансової залежності та коефіцієнт боргу знаходиться у оптимальних межах, не набули критичних значень, що свідчить про стійкий фінансовий стан підприємства протягом 01.01.2016 - 01.01.2019 рр.

Визначимо тип фінансової стійкості досліджуваного підприємства за методикою Ковальова (табл.2.2).

Таблиця 2.2

Оцінка типу поточної фінансової стійкості ТОВ "ЮВАЛОН"
за 2015 -2018 рр.

Показники	На 01.01.16	На 01.01.17	На 01.01.18	На 01.01.19
1. Запаси тис.грн.	165,10	602,40	1 624, 7	1824,00
2. Власний оборотний капітал, тис.грн.	855,70	3266,40	4498,40	4 859,6
3. "Нормальні" джерела фінансування, тис.грн.	1140,00	3270,90	4692,80	5040,10
3.1. Власний оборотний капітал	855,70	3266,40	4498,40	4 859,6
3.2. Короткострокові банківські кредити та позики для покриття запасів	-	-	-	-
3.3. Розрахунки з кредиторами за товари, роботи, послуги	284,30	4,50	194,40	180,50
4. Кредити та позики, які не сплачені в строк, тис.грн.	-	-	-	-
5. Прострочена кредиторська заборгованість, тис.грн.	-	-	-	-
6. Прострочена дебіторська заборгованість, тис.грн.	-	-	-	-
Тип поточної фінансової стійкості	стійкий	стійкий	стійкий	стійкий

Отже, виходячи з того, що підприємство "ЮВАЛОН" не має простроченої дебіторської та кредиторської заборгованості та виконуються умова стійкого фінансового стану, можемо констатувати мінімальний рівень залежності підприємства від зовнішніх кредиторів.

"Нормальні" джерела фінансування > Власний оборотний капітал > Запаси

01.01.2016 1 140 000 > 855 700 > 165 100 грн.

01.01.2017 3 270 000 > 3 266 400 > 602 000 грн.

01.01.2018 4 692 800 > 3 266 400 > 1 624 700 грн.

01.01.2019 5 040 100 > 4 859 600 > 1 824 000 грн.

ТОВ "ЮВАЛОН" протягом останніх чотирьох років мало стійкий фінансовий стан, підтримуючи оптимальне співвідношення між запасами, власним оборотним капіталом та " нормальними" джерелами фінансування.

Наступним елементом діагностики фінансового стану є аналіз ділової активності. Показники, які визначають ступінь ділової активності підприємства представлені в табл.2.3.

Таблиця 2.3

Динаміка показників ділової активності ТОВ "ЮВАЛОН"
у 2015-2018 рр.

Показники	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Абсолютний приріст	Темпи приросту, %
1. Період обороту, днів						
1.1. всіх оборотних активів	64	66	175	287	223,21	350,1
1.2. запасів	9	12	44	57	48,23	543,96
1.3. дебіторської заборгованості	34	44	126	125	91	260,8
1.4. кредиторської заборгованості	9	5	4	6	-3,15	-33,69
2. Коефіцієнт оборотності, разів						
2.1. всіх оборотних активів	0,02	0,01	0,01	0,01	-0,013	-81,25
2.2. запасів	0,11	0,083	0,02	0,02	-0,095	-84,07
2.3. дебіторської заборгованості	0,03	0,022	0,01	0,01	-0,02	-72,41
2.4. кредиторської заборгованості	0,11	0,22	0,26	0,16	0,053	49,53
3. Тривалість операційного циклу, днів	43	57	170	182	139	323,26
4. Тривалість фінансового циклу, днів	34	52	166	176	142	417,12

Отже, період обороту оборотних активів ТОВ "ЮВАЛОН" у 2016 був у 2,5 рази меншим порівняно з 2017 роком, до того ж у 2018 році цей показник сягнув 287 днів, що у 4, 3 рази більше порівняно з 2016 роком. Дана

тенденція свідчить про значний спад ділової активності. Подібна ситуація спостерігається з періодом обороту запасів. За методичними рекомендаціями для підприємств торгівлі [39] цей показник має варіювати від 8-18 днів. Як бачимо протягом 2015 - 2016 рр, цей показник був в межах норми, проте у 2017-2018 роках запаси оберталися протягом 43 - 57 днів, що свідчить про їх надлишок, так як підприємство не змогло їх більше реалізувати, ніж того вимагав попит. Тому у 2018 році у порівнянні з 2015 році період обороту запасів зріс в 5.4 рази.

Період обороту дебіторської заборгованості досліджуваного підприємства теж мав негативну тенденцію до значного зростання періоду обороту, зокрема у 2018 році у порівнянні з 2015 роком період обороту дебіторської заборгованості зріс на 91 день, що є недоцільно для підприємства, так як його кошти фактично відволікаються у часі. Проте станом на 01.01.2019 році дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги становила 11.9 % від оборотних активів. Інша дебіторська заборгованість становила 42% від загального обсягу оборотних активів, однак дані кошти не приносить користі підприємства у вигляді нових надходжень.

Позитивна ситуація спостерігається з періодом обороту кредиторської заборгованості, який щороку має тенденцію до скорочення, так як у 2015 році він становив 9 дні, а у 2018 – вже 6 дні.

Оберненим показником до періоду оборотності є коефіцієнт оборотності, що показує скільки разів на рік певна категорія активу здійснює повний оберт. Зростання цього показника є позитивною характеристикою ділової активності підприємства. Однак на досліджуваному підприємстві спостерігається негативна динаміка даного показника по всім складових оборотних активів підприємства. Тому керівництву необхідно вжити заходів щодо активізації ділової активності підприємства та перегляду своєї стратегії управління запасами та дебіторською заборгованістю.

Негативно змінилися і показники тривалості операційного та фінансового циклів діяльності підприємства (рис. 2.1).

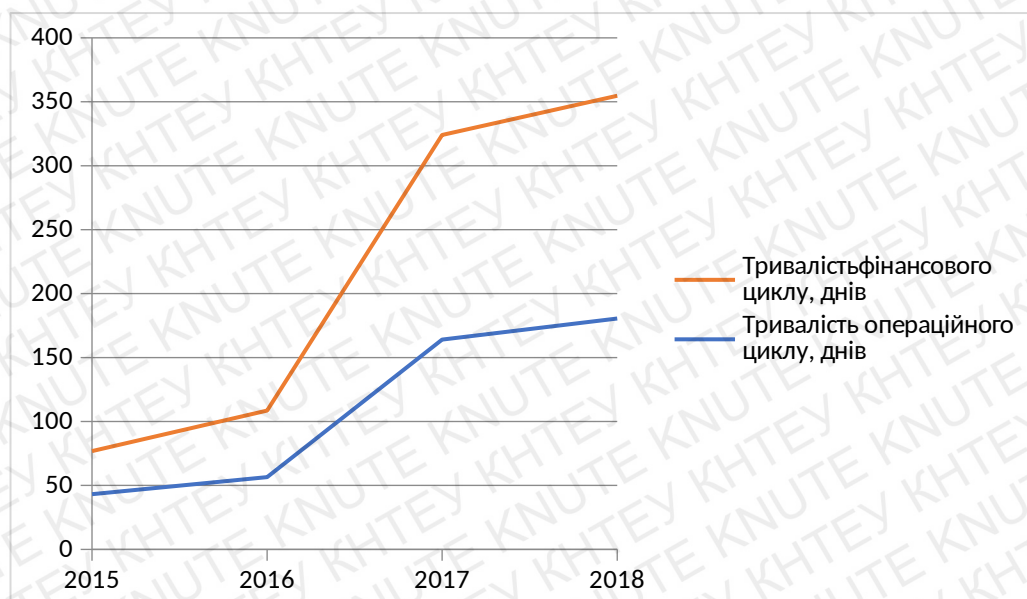

Рис. 2.1. Тривалість операційного та фінансового циклів ТОВ "ЮВАЛОН" у 2015-2018 рр.

Тривалість операційного циклу зростала з 43,1 дня у 2015 році до 180 днів у 2018 році. Незважаючи на те, що період обороту кредиторської заборгованості спадає, загальний час обороту коштів підприємства становить 174 днів у 2018 році проти 33,7 днів у 2015 році, що на 140 днів більше.

Дослідимо стан ділової активності в частині пасивів, що дозволить проаналізувати рівень використання позикових коштів ТОВ «ЮВАЛОН», що представлені в таблиці 2.4

Таблиця.2.4

**Динаміка показників ділової активності в частині пасиву
ТОВ "ЮВАЛОН" у 2015-2018 рр.**

Показники	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Абсолютний	Темп приросту %
1	2	3	4	5	6
1. Коефіцієнт обертання власного капіталу	3.53	2.36	5.50	1.96	55.59
2. Період окупності власного капіталу	103	155	66	-37	-36
3. Коефіцієнт обертання інвестованого капіталу	4.09	2.79	2.86	-1.23	-30.17

Продовження табл.2.4

1	2	3	4	5	6
4. Період окупності інвестованого капіталу	89	131	128	39	43
5. Коефіцієнт обертання робочого капіталу	4.6	3.0	3.1	-1.5	-33.1
6. Період окупності робочого капіталу	80	120	119	40	50
7. Коефіцієнт стійкості економічного зростання	0.01	0.24	0.08	0.07	666.65

Аналіз показників, що визначають ділову активність у складі пасивів показав, що досліджуване підприємство підвищило ефективність використання власного капіталу у 2018 році на 56% у порівнянні з 2016 роком. Період окупності власного капіталу у 2018 році скоротився на 40% в порівнянні з 2017 роком та становив 66 днів.

Натомість ефективність використання робочого капіталу знизилася у 2017 – 2018 роках та у 2018 році коефіцієнт використання робочого капіталу становив 3,1, що на 33% менше ніж у 2016 році, що відповідно призвело до росту період окупності робочого капіталу на 40 днів.

Коефіцієнт стійкості економічного зростання показав, що підприємство не має стійкої політики щодо формування реінвестованого прибутку, про що свідчить динамічне відхилення за досліджуваний період. У 2017 році ТОВ «ЮВАЛОН» сформувало 24% реінвестованого прибутку від загального обсягу власного капіталу, натомість у 2018 році аналогічний показник становив – 8%.

Тому врахувавши динаміку показників фінансової стійкості, слід констатувати, що у досліджуваному періоді підприємство мало стійкий тип фінансової стійкості, проте менеджменту підприємства "ЮВАЛОН" слід звернути увагу на те, що показники ділової активності за останніх 2 роки суттєво погіршилися, відтак є необхідним вдосконалення політики у сфері управління запасами, дебіторською заборгованістю, ефективністю використання робочого капіталу та розглянути можливість збільшення приросту реінвестованого прибутку у формуванні власного капіталу.

2.2. Оцінка ліквідності, платоспроможності та рентабельності діяльності підприємства

Наступним елементом, що визначає фінансовий стан підприємства є рівень його ліквідності та платоспроможності. Розглянемо ліквідність балансу ТОВ «ЮВАЛОН», що визначається співвідношенням різних статей активів та пасивів залежно від їхнього рівня ліквідності (табл.2.5)

Табл. 2.5

Показники ліквідності балансу ТОВ «ЮВАЛОН» у 2018 рр.

Групи активів	Сума тис.грн станом на 01.01. 2018	Сума тис.грн станом на 01.01. 2019	Групи пасивів	Сума тис.грн станом на 01.01. 2018	Сума тис.грн станом на 01.01.2019	Платіжний надлишок або нестача, тис.грн. станом на 01.01.2018	Платіжний надлишок або нестача, тис.грн. станом на 01.01.2019
A1	152.4	282.8	П1	3184.8	3135.5	-3032.4	-2852.7
A2	5101.2	4623.3	П2	0	0	5101.2	4623.3
A3	2429.6	3089	П3	0	0	2429.6	3089
A4	311.9	350.10	П4	4810.30	5209.70	-4498.4	-4859.6

Незважаючи на те, що у 2018 році спостерігалось достатність другої та третьої груп активів на покриття відносно і середньо термінових зобов'язань, проте підприємству не вистачає поточних засобів платежу для покриття поточних зобов'язань, до того ж розмір неліквідних активів значно менший від розміру власного капіталу.

Таким чином підприємству доцільно у найближчій перспективі здійснити заходи, спрямовані на накопичення необхідного розміру грошових коштів і їх еквівалентів.

Розглянемо показники ліквідності та платоспроможності ТОВ «ЮВАЛОН» протягом останніх чотирьох років, що відображують рівень забезпеченості зобов'язань активами підприємства (табл.2.6).

Коефіцієнти забезпеченості певними категоріями активів показують їх частку у загальній структурі активу. Важливо приділяти цим показникам увагу, адже саме від їх розміру залежить коли і в якому обсязі підприємство може покрити свої зобов'язання.

Таблиця 2.6

**Динаміка показників ліквідності та платоспроможності
ТОВ "ЮВАЛОН" протягом 2015 -2018 рр.**

Показники	На 01.01.16	На 01.01.17	На 01.01.18	На 01.01.19	Абсолютний приріст	Темп приросту, %
1. Сума ліквідних активів, тис.грн.	1 757,20	3 679,30	7 683,20	7 995,1	6 237,9	354,9
2. Сума швидко-ліквідних активів, тис.грн.	1572,3	3 035,80	5558,4	4906,1	3 333,8	212,1
3. Сума готових засобів платежу, тис.грн	316,8	645,8	152,4	282,8	-294	-10,73
4. Коефіцієнт забезпеченості:						
Ліквідними активами	0,92	0,90	0,96	0,96	0,02	4,35
Швидколіквідними активами	0,83	0,75	0,70	0,54	-0,29	-35
Готовими засобами платежу	0,17	0,16	0,02	0,03	-0,14	-82,35
5. Загальний коефіцієнт покриття	1,95	8,91	2,41	2,55	0,6	30,77
6. Проміжний коефіцієнт покриття	1,74	7,35	1,75	1,56	-0,18	-10,34
7. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,35	1,56	0,05	0,09	-0,26	-74,30
8. Коефіцієнт відволікання оборотних активів:						
У запаси	0,09	0,16	0,21	0,26	0,17	2,89
У дебіторську заборгованість	0,43	0,65	0,66	0,58	0,15	34,88
9. Частка власного оборотного капіталу у покритті запасів	5,18	5,42	2,77	2,66	-2,52	-48,65
10. Коефіцієнт маневрування	0,85	0,89	0,94	0,93	0,08	9,41
11. Коефіцієнт самофінансування	0,49	0,89	0,59	0,61	0,12	24,48

Як бачимо з табл.2.6, коефіцієнт забезпеченості ліквідними активами ТОВ «ЮВАЛОН» варіював від 0,92 у 2015 р. до 0,96 у 2018, а темп приросту становив +4.35%. Даний показник свідчить про те, що у 2018 р. 96% активів

підприємства становили саме оборотні активи, що є нормальним для підприємства даного виду діяльності.

Коефіцієнт забезпеченості швидколіквідними активами змінився впродовж чотирьох років з 0,83 до 0,54. Даний коефіцієнт враховує питому вагу швидколіквідних активів: грошей та їх еквівалентів, фінансових інвестицій та дебіторської заборгованості. Скорочення даного показника на 29% не порушує оптимальної структури активів підприємства.

Коефіцієнт забезпеченості готовими засобами платежу мав тенденцію до різкого спаду із 0,17 до 0,03, що свідчить про зменшення грошей та їх еквівалентів у загальній структурі активів. Даний спад був різким (на 82%).

До основних показників платоспроможності, що дають наочне відображення платіжних можливостей підприємства належать: загальний коефіцієнт покриття протягом досліджуваного періоду перебував у межах норми. Проте у 2017 році зазнав значного зростання (+ 8,91), що було спричинене різким зростанням розміру оборотних активів (2 рази) та скороченням поточних зобов'язань (- 45%). У 2018 році показник становив 2,55, що є абсолютно оптимально для покриття зобов'язань. Відповідні зміни в оборотних активах вплинули на розмір швидколіквідних активів, тому проміжний коефіцієнт ліквідності також зазнав змін, зокрема його значення у 2018 році становило 1,56, що означає, що підприємство могло покрити свої зобов'язання швидколіквідними активами, не залучаючи інших оборотних активів. Проте значення даного показника є занадто великим, тому підприємство може вивільнити певну суму коштів на розширення меж своєї діяльності. Коефіцієнт абсолютної ліквідності варіював, і станом на 2018 р. становив 0,09, що не є достатнім для покриття поточних термінових зобов'язань, так як оптимальне значення даного показника знаходиться на рівні не менше 0,1.

Окрему увагу слід приділити коефіцієнтам відволікання, які показують, яка частина активу безпосередньо не перебуває в обігу та не приносить доходу. Зокрема коефіцієнт відволікання оборотних активів у запаси показав

тенденцію до планомірного зростання від 0,9 - 2015 р. до 0,26 - 2018 р., тобто станом на 2018 рік понад 26% оборотних активів становили запаси. Що стосується коефіцієнта відволікання оборотних активів у дебіторську заборгованість, то цей показник знизився та становив 0,58. У даному випадку річ іде про те, що лєвова частка дебіторської заборгованості підприємства припадає не на розрахунки за товари, роботи та послуги, а на розрахунки з іншою дебіторською заборгованістю. Дана сума є великою і її необхідно регулювати. Адже фактично дані кошти не можуть принести вигоди в майбутньому.

Частка власного оборотного капіталу у покритті запасів в досліджуваному періоді перевищувала загальновстановлену норму. При нормативі 0,2 - 0,5, у 2017-2018 роках відбулося її значне зменшення, але фактичне значення коефіцієнта становило 2,66. Коефіцієнт маневрування показує стійку тенденцію до зростання та поступово наближується до 1. Станом на 2018 рік коефіцієнт маневрування становив 0,93, що свідчить про фінансові можливості підприємства забезпечити передумови для фінансування розвитку інших видів своєї діяльності або ж безперешкодних проведень розрахунків з кредиторами. Коефіцієнт самофінансування впродовж двох років зростав, проте у 2017 році зменшився внаслідок зростання обсягу оборотного капіталу підприємства та становив 0,61, що є прийнятним значенням, адже майже 61% активів підприємства фінансуються за рахунок власного капіталу ТОВ "ЮВАЛОН".

Основним мотивом діяльності будь-якого підприємства є отримання прибутку, який може виражатися в абсолютних величинах і відносних - рентабельності. Для того, щоб визначити чи підприємство ефективно здійснює свою діяльність необхідно оцінити доцільність використання його основних ресурсів, тому дослідимо основні показники рентабельності діяльності ТОВ "ЮВАЛОН" (табл.2.7).

Таблиця 2.7

Динаміка показників рентабельності діяльності

ТОВ "ЮВАЛОН" за 2015 - 2018 рр.

Показники	2015 Рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Абсолютний приріст 2015 - 2018 рр.
Рентабельність реалізації продукції, %	5,12	17,72	10,12	12,35	7,23
Рентабельність операційних витрат, %	40,31	472,3	147,6	192	151,69
Рентабельність активів, %	28,03	88,71	19,83	21,65	-6,38
Рентабельність оборотних активів, %	29,75	97,45	21,05	46,05	16,3
Рентабельність власного капіталу, %	43,70	113,75	28,4	35,3	-8,4
Рентабельність позикового капіталу, %	78,16	403,06	65,78	55,9%	-22,26
Економічна рентабельність, %	37,23	91,71	28,01	29,1	-8,13

Один із найважливіших показників рентабельності для торговельного підприємства є рентабельність реалізації продукції. Як бачимо даний показник значно зріс у 2016 році та становив 17,7% проти 5,2% у 2015, що спричинене значним зростанням чистого прибутку (у 7,4 рази) та скороченням загальних витрат підприємства. Проте у 2018 році рентабельність реалізації знизилася до 12,35 %.

У 2017 р. для торговельних підприємств Києва середній показник рентабельності операційних витрат становив 19% [33], що доводить те, підприємство "ЮВАЛОН" ефективно здійснює операційну діяльність. Проте у 2017-2018 р. рентабельність знизилася у порівняно з 2016 роком та станом на 2018 рік становила 192%, що означає, що на 1 грн. операційних витрат припадає 1,92 грн. прибутку.

Не менш важливим для визначення ефективності функціонування підприємства є показник рентабельності активів, що показує ефективність їх використання для генерування прибутку. Слід сказати, що у ТОВ "ЮВАЛОН" рентабельність активів варіювала в досліджуваному періоді через значне зростання чистого прибутку у 2016 році та значне зростання розміру середніх активів (в 2 рази 2 985,95 т. грн. проти 6 030, 6 т. грн.) у

2017 р. та у 2018 році рентабельність активів становила 21,65%, що на 7% менше ніж у 2015 р. Рентабельність оборотних активів має подібну тенденцію та у 2018 році становила 46%. Так як розмір активів підприємства щороку значно зростає керівництву підприємства слід звернути увагу на оптимізацію структури активів.

Рентабельність власного капіталу не менш важливий показник, що показує ефективність його використання. Впродовж чотирьох років розмір власного капіталу невпинно зростає, проте сума чистого прибутку знизилася у 2017-2018 роках майже в половину у порівнянні з 2016 роком, що призвело до помітного зниження рентабельності власного капіталу. Та у 2018 році 1 грн. власного капіталу принесла прибуток у розмірі 0,35 грн., що на 8,4% менше ніж у 2015 році.

Ефективність використання позикового капіталу теж не залишалася сталою. Розмір позикового капіталу зріс у 6,85 рази у 2018 році в порівнянні з 2015 році, та становить майже 40% від валюти балансу. Проте даний показник є доволі позитивним для підприємств торгівлі, так як торгівельна діяльність орієнтована на використанні великої суми позикових коштів. Загальний показник економічної рентабельності становить 29,1% проти 28,01 за попередній період. За деякими джерелами розмір даного показника не має бути нижчим ніж 14%.

Отже, проведена діагностика показників рентабельності, ліквідності та платоспроможності підприємства ТОВ «ЮВАЛОН» показали, що показники ефективності діяльності досліджуваного підприємства мають тенденцію до зменшення, суть проблеми криється в структурі активів. Показники платоспроможності перевищують нормативні значення, окрім коефіцієнта абсолютної ліквідності, у підприємства наявні кошти, які можна спрямувати на розвиток діяльності, розширення мережі збуту, вдосконалення системи управління запасами та іншими видами діяльності. Тому відволікання коштів не нестиме загрозу щодо загальної фінансової стійкості підприємства.

2.3. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства та факторів, що його обумовлюють

У попередніх пунктах роботи було здійснено оцінку окремих елементів фінансового стану ТОВ "ЮВАЛОН". Результати діагностики показали, що загалом підприємство здійснює ефективну діяльність та має хороші результати господарювання. Проте є певні "вузькі" місця, які потребують впровадження відповідних управлінських заходів. Однак для більш ґрунтовного дослідження доцільно застосувати інтегральні моделі для діагностики фінансового стану, які дозволяють швидко виявити основні недоліки в роботі підприємства та надають узагальнюючу оцінку його функціонування.

Першу модель, яку ми застосуємо, буде модель Терещенка О. (табл. 2.8), результати якої є достовірними для підприємств, які розвиваються на ринку України.

Значення Z ми отримали, використовуючи узагальнююче рівняння за моделлю Терещенка. Так як значення $Z > 2$ протягом чотирьох років, то можна з упевненістю сказати, що банкрутство ТОВ "ЮВАЛОН" не загрожує, проте у 2018 році це значення різко скоротилося до значення 2,61, що свідчить про те, що підприємству слід звернути увагу на динаміку показників ефективності використання майна (зменшення рентабельності активів, ефективності використання капіталу та ефективність управління позиковим капіталом):

X_3 - відношення чистого прибутку до середньорічної суми активів;

X_6 - відношення виручки до основного капіталу;

X_2 - відношення грошових коштів до зобов'язань

Таблиця 2.8

Інтегральна оцінка фінансового стану ТОВ "ЮВАЛОН"
у 2015 - 2018 рр. (за моделлю Терещенка О.)

Показники	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік
X1 – відношення грошових коштів до зобов'язань	0,89	0,18	0,06	0,07
X2 – відношення валюти балансу до зобов'язання	2,11	9,84	2,5	2,82
X3 - відношення чистого прибутку до середньорічної суми активів	0,28	0,89	0,2	0,21
X4 – відношення прибутку до виручки	0,05	0,18	0,1	0,12
X5 - відношення виробничих запасів до виручки	0,02	0,03	0,09	0,14
X6 – відношення виручки до основного капіталу	5,39	5,01	1,96	1,71
Значення Z	5,66	10,67	3,22	2,61
Тип фінансового стану (Z>2)	стійке	стійке	стійке	стійке

Таким чином, можна зробити висновок про те, що підприємство неефективно використовує свої активи: великому розміру активів відповідає недостатній розмір чистого прибутку. До того ж у підприємства скоротилися грошові кошти для покриття поточних зобов'язань, це не є нагальною проблемою організації, проте слід мати на увазі, що ця сума не має сягати критичного рівня, тому що на рахунках підприємствах має бути певна сума грошових коштів, які можуть бути оперативно використані, не очікуючи повернень дебіторів або ж результатів діяльності.

Наступною не менш ефективною моделлю діагностики фінансового стану є модель Бівера. Незважаючи на те, що ми не розраховуємо узагальнюючого показника, ця модель виділяє найбільш важливі різнобічні показники фінансового стану, які доцільно аналізувати при оперативному контролі. Результати діагностики фінансового стану за моделлю Бівера представлені у таблиці 2.9.

Отже, протягом 2015-2018 рр. ТОВ "ЮВАЛОН" можна охарактеризувати як фінансово стійке підприємство. Усі показники за методикою оцінки Бівера перебувають у межах норми. До того ж показники не мають критичних меж, а перебувають усередині інтервалу нормативу.

Проте у 2015 році показник загальної ліквідності становив 1,95 проти 2- 3,2 за нормативом, хоча у 2017-2018 роках значення показника стабілізувалося.

Таблиця 2.9

**Інтегральна оцінка фінансового стану ТОВ "ЮВАЛОН"
у 2015 -2018 рр.(за моделлю Бівера)**

Показник	2015	2016	2017	2018	Абсолютний приріст
Коефіцієнт Бівера	0,78	4,03	0,66	0,61	-0,17
Рентабельність активів	28,03	88,71	19,83	21,8	-6, 23
Фінансовий леверидж	35,86	22,01	30,15	37,57	1,71
Коефіцієнт маневрування	0,85	0,89	0,94	0,93	0,08
Коефіцієнт покриття	1,95	8,91	2,41	2,55	0,6
Тип фінансового стану	<i>Фінансово стійке, проте показник загальної ліквідності не відповідає нормативу</i>	<i>Фінансово стійке</i>	<i>Фінансово стійке</i>	<i>Фінансово стійке</i>	X

Наступною моделлю визначення можливості виникнення банкрутства, яка відображає особливості функціонування підприємства у сфері торгівлі виступить модель Давидової – Белікова (табл. 2.10).

Згідно до обраної методології, так як $Z > 0,4$, ТОВ «ЮВАЛОН» не мало ризиків стати банкрутом у 2015 – 2018 роках, тому можна вважати його фінансовий стан достатньо стійким. Проте слід відмітити, що у 2016 році рівень фінансової стабільності у підприємства був вищим.

Таблиця 2.10

**Інтегральна оцінка можливості банкрутства ТОВ «ЮВАЛОН»
у 2015 – 2018 рр. (за моделлю Давидової – Белікова)**

Показники	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік
K1 – (оборотні активи/ валюта балансу);	0,94	0,91	0,94	0,95
K2 – (чистий прибуток / власний капітал);	43,7	113,7	28,4	34

К3 - (виручка/ валюта балансу);	5,4	5,01	1, 96	1,72
К4 – (чистий прибуток / собівартість);	0,06	0,23	0, 13	0,16
Значення Z	8, 66	8, 16	8, 37	8,65
Тип фінансового стану (Z>4,2)	стійке	Стойке	Стойке	стійке

Для здійснення інтегральної оцінки фінансового стану, проведемо аналіз показників згідно методики Міністерства фінансів України (табл.2.11)

Таблиця 2.11

**Інтегральна оцінка фінансового стану ТОВ «ЮВАЛОН»
за 2016-2018 рр. (за методологією МінФін України)**

Показник	Розрахунок	2016 рік	2017 рік	2018 рік
МК1	ОА/ПЗЗ	8.91	3.16	2.48
МК2	Монетарні ОА/ПЗЗ	7.35	2.30	1.61
МК3	ВК/Валюта балансу	0.90	0.70	0.61
МК4	ВК/Необоротні активи	9.44	12.11	15.14
МК5	ЧД/КЗ	36.2	6.6	4.5
МК6	Фін рез від опер діяльності/ЧД від реалізації	0.18	0.14	0.17
МК7	Фін результат від опер. діяльності/ЧД реал.+інші опер. Доходи	0.18	0.13	0.18
МК8	Чистий фінансовий результат/валюта балансу	0.44	0.15	0.42
МК9	ЧД/Операційні ОА	4.93	2.24	1.88
МК10	ФР до опод./ ДЗЗ+ КЗЗ	1.52	0.53	1.52
$Z=0,03 \times \text{МК1} + 1,85 \times \text{МК3} + 0,004 \times \text{МК4} + 0,001 \times \text{МК5} + 0,1 \times \text{МК6} + 0,2 \times \text{МК7} + 2,2 \times \text{МК8} + 0,009 \times \text{МК9} - 0,35$		2.72	1.48	1.93
Клас за рівнем фінансового стану (якщо $Z > 0,9$ - перший клас)		1	1	1

Проаналізувавши фінансовий стан за кількома методиками можемо підсумувати, що протягом 2015 - 2018 років підприємство "ЮВАЛОН" здійснювало ефективну діяльність та характеризується стійким фінансовим станом. Проте цей розвиток не можна назвати закономірним, так як деякі значення важливих показників мають високу амплітуду коливань, що не є характерною особливістю функціонування передових підприємств. Тому досліджуваному підприємству доцільно сформувати оперативні плани розвитку аби їхня торговельна діяльність була чіткою, прибутковою та з ефективним використанням наявного капіталу.

Вміння здійснювати ефективне управління фінансовим станом підприємства, враховуючи перспективи його розвитку, залежить не лише від мети його проведення, а й від визначення впливу тих чи інших факторів як на діяльність підприємства загалом. Як правило, малі підприємства зазнають меншого впливу від зовнішніх факторів, проте його не слід виключати.

До зовнішніх факторів, що вплинули на результати господарської діяльності ТОВ «ЮВАЛОН» відносимо: значні коливання ринкових умов господарювання починаючи з 2014 року на фоні загальної економічної кризи, високого рівня інфляції та зниження купівельної спроможності населення (рис. 2.2). Вплив даних зовнішніх факторів поширився на умови поставки продукції з-за кордону та загального фінансового стану партнерів по бізнесу

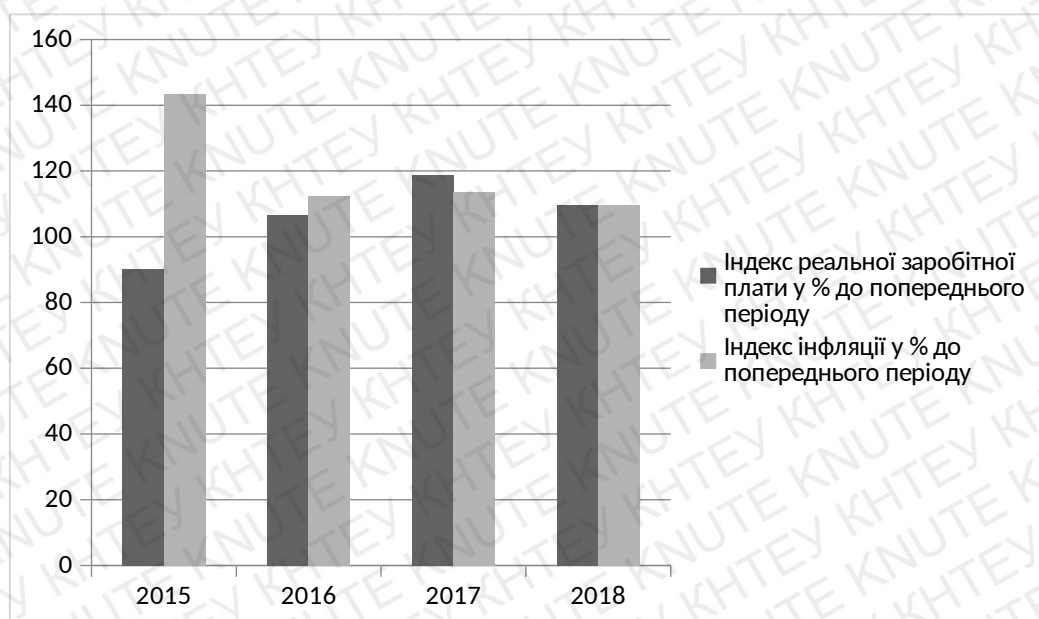

Рис. 2.2. Співвідношення рівня інфляції та індексу реальної зарплатної плати в Україні за 2015 – 2018 рр.*

*Джерело: розроблено автором на основі [37]

До внутрішніх факторів впливу відносимо:

- нерациональне співвідношення між статтями оборотних активів підприємства;
- погіршення ділової активності підприємства (значне зростання обсягу активів при скороченню доходу від реалізації);

- неефективне управління запасами підприємства;
- маркетингова політика підприємства знаходиться на низькому рівні, що підтверджується відсутністю власного веб – сайту та гнучкої системи знижок для постійних клієнтів.

Окремою категорією розглянемо чинники функціонального призначення:

- організаційні чинники, що мали вплив на діяльність: відсутність ефективної системи маркетингової політики та оперативного контролю за діяльністю підприємства;
- ресурсні чинники: неефективність розподілу запасів у періоді, нерациональне управління іншою дебіторською заборгованістю підприємства;
- інноваційні чинники мають позитивний ефект, так як підприємство оновлює свою товарну структуру хімічними засобами із новими покращеними характеристиками;
- фінансові чинники представлені проблемами із загальною структурою активів підприємства, значним обсягом іншої дебіторської заборгованості, спадом ділової активності підприємства, збитковістю іншої оперативної діяльності. Дослідимо фактори, що впливають на рентабельність активів підприємства за методом Дюпон (табл. 2.12).

Отже, на зменшення рентабельності активів підприємства у 2017 році на 68% вплинуло зменшення рентабельності обороту (на 14,8%) та за рахунок зменшення оборотності активів (на 54%). У 2018 році рентабельність активів зросла на 1,8% за рахунок зростання рентабельності обороту на 3,9%.

Таблиця 2.12

Вплив рентабельності обороту та коефіцієнта оборотності активів на рентабельність активів ТОВ «ЮВАЛОН»

Показники	2016	2017	2018	Абсолютний
-----------	------	------	------	------------

	рік	рік	рік	приріст	
				2017 рік	2018 рік
1. Рівень рентабельності активів, %	88.71	19.83	21.65	-68.88	1.82
2. Рівень рентабельності обороту, %	17.71	10.12	12.35	-7.59	2.23
3. Коефіцієнт оборотності активів	5.01	1.96	1.75	-3.05	-0.21
4. Зміна рентабельності активів за рахунок зміни оборотності активів, %	x			-54.01	-2.10
5. Зміна рентабельності обороту за рахунок зміни рівня рентабельності обороту, %	X			-14.88	3.91

Визначимо, які фактори мають вплив на рентабельність власного капіталу ТОВ «ЮВАЛОН» впродовж досліджуваного періоду (табл.2.13).

Таблиця 2.13

Вплив внутрішніх факторів на рівень рентабельності власного капіталу ТОВ «ЮВАЛОН»

Показник	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Абсолютний приріст	
				2017 рік	2018 рік
1. Рівень рентабельності власного капіталу, %	113.75	28.40	35.31	-85.35	6.91
2. ЧР обороту, %	17.72	10.12	12.35	-7.59	2.23
3. Коефіцієнт оборотності активів	5.01	1.96	1.75	-3.05	-0.21
4. Коефіцієнт левериджу активів	1.28	1.43	1.63	0.15	0.20
5. Зміна рентабельності власного капіталу за рах. зміни об- ті активів, %	X	X	X	-69.24	-2.99
6. Зміна рен-ті ВК за рахунок зміни рівня рентабельності обороту, %				-19.07	5.60
7. Зміна рен-ті власного ВК за рахунок зміни коефіцієнта левериджу активів, %	X	X	X	2.96	4.31

Не менш важливим фактором, що впливає на ефективність діяльності роботи підприємства є персонал, вплив даного фактора у табл.2.14.

Таблиця 2.14

Співвідношення темпів приросту виробітку на одного працівника та чистого прибутку ТОВ «ЮВАЛОН»

Показник	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Темпи приросту, %	
				2017 рік	2018 рік
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	3	4	4	33.33	0.00
Продуктивність, тис. грн./особу	4984.2	2953.92	3580.5	-40.73	21.20
Чистий прибуток, тис.грн.	2648.9	1196.1	1769.0	-54.85	47.90
Коефіцієнт співвідношення темпів приросту виробітку на одного працівника та чистого прибутку	-	2,16	4,37	-	103

З наведеного співвідношення показників слід зробити висновок, що у 2017 році продуктивність праці значно скоротилася разом із сумою чистого прибутку, незважаючи на збільшення середньооблікової чисельності. Тому менеджменту підприємства слід привернути увагу до роботи персоналу, так як вплив даного фактора на діяльність підприємства значно відчутний.

Отже, як бачимо підприємство зазнає впливу як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, які відображаються на загальному фінансовому стані підприємства. Для результатів господарювання важливо, щоб цей вплив був позитивним, проте, якщо негативний вплив даних факторів (зокрема внутрішніх) має місце, то менеджменту підприємству необхідно мінімізувати їх вплив.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ СТАНОМ ТОВ «ЮВАЛОН» ТА ЙОГО ОЦІНКА В ПЛАНОВОМУ ПЕРІОДІ

У попередньому розділі ми провели аналіз фінансового стану підприємства "ЮВАЛОН" як за окремими елементами, так із використанням інтегральних моделей оцінки.

Проведений аналіз показав, що підприємство протягом 2015 - 2018 рр. здійснювало досить ефективну господарську діяльність. Проте незважаючи на це, у ТОВ «ЮВАЛОН» є ряд проблем, які доцільно вирішити для подальшого ефективного розвитку в майбутньому (рис.3.1).

Рис. 3.1. Напрями покращання фінансового стану ТОВ "ЮВАЛОН"

Отже, першим напрямом покращання діяльності підприємства вбачаємо підвищення рівня ділової активності. Дана сфера відносин є важливою для нашого підприємства, адже у ТОВ "ЮВАЛОН" є проблеми із

тим, що період обороту запасів та дебіторської заборгованості зросли майже у три рази за 2016 - 2018 роки.

Тому покращання показників ділової активності дозволить вирішити наступні питання:

- збільшення швидкості обороту оборотних активів призведе до відповідного збільшення річного розміру чистого доходу від реалізації, який причому показує доволі динамічну динаміку зростання та спадання протягом досліджуваного періоду;
- зменшення періоду обороту призведе до зменшення умовно - постійних витрат, що припадають на реалізацію одного обороту тих чи інших видів активу;
- активізація ділової активності без залучення фінансових ресурсів можлива лише за умови використання (вивільнення) грошових коштів у вигляді запасів або ж дебіторської заборгованості, що можуть бути використанні на інших ділянках роботи підприємства.

Для того, щоб дійсно показники ділової активності були оптимальними необхідно насамперед збільшити обсяг реалізованої продукції. Тут мають місце різні напрями вирішення проблеми: починаючи від розширення кола клієнтів, масової рекламної компанії, так і розширення мережі торгівлі по всьому регіоні.

Так як основним видом продукції підприємства "ЮВАЛОН" є хімічні продукти та зерно, що являється сезонним товаром, підприємству доцільно було б у зимній період витрати сили на пошук нових джерел збуту, щоб на інший період року з впевненістю знати скільки потрібно того чи іншого товару.

Ще одним із стимулюючих факторів збільшення виручки можна віднести бонусну систему для постійних клієнтів. Слід відмітити той факт, що у підприємства дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги займає досить низьку частку, що не є характерним для передових підприємств торгівлі, тому, на нашу думку, ТОВ "ЮВАЛОН" було б

доцільно збільшити обсяг виручки при застосуванні системи дебіторських розрахунків, яка має ряд переваг, якщо, звичайно, умови розрахунку не є прострочені, або ж значне перевищення дебіторської заборгованості над кредиторською, що також може негативно вплинути на розвиток ділових відносин підприємства.

Також слід звернути увагу на період обороту запасів, який також є більшим оптимального значення і дана категорія являється не менш важливою. Проте до даного питання потрібно підійти досить уважно, так як саме управління запасами даного підприємства визначає його можливість забезпечити ринок необхідними товарами, вчасно задовольнити вимоги клієнтів та отримати необхідну виручку. Враховуючи той фактор, що потреба в хімічних речовинах є термінова, так як залежить від погодних умов, а тривале зберігання зерна вимагає значних фінансових витрат.

Якщо проаналізувати темпи росту запасів та чистого доходу від реалізації товарів, роботи та послуг, то видно, що значна частка запасів не реалізовується і це стосується саме готової продукції - тобто хімічних речовин.

Тому керівництву підприємства необхідно переглянути політику управління запасами. Для цього потрібно більш детальна інформація про надходження та реалізацію запасів впродовж року для правильної діагностики проблемного розміру запасів.

Проте, враховуючи спеціалізацію підприємства, можливі наступні шляхи покращення управління запасами (рис. 3.2).

Насамперед перед тим як здійснювати поставку на певний товар, необхідно вказати його об'єм. Для того, щоб запаси реалізовувалися, а не залишалися на складах, необхідно здійснити аналіз асортиментних груп методом ABC - аналізу. Даний аналіз передбачає виявлення найбільш "ходових" товарів та тих, що не користуються попитом. Тобто необхідно змінити структуру асортиментних позицій, які б задовольняли вимоги споживачів.

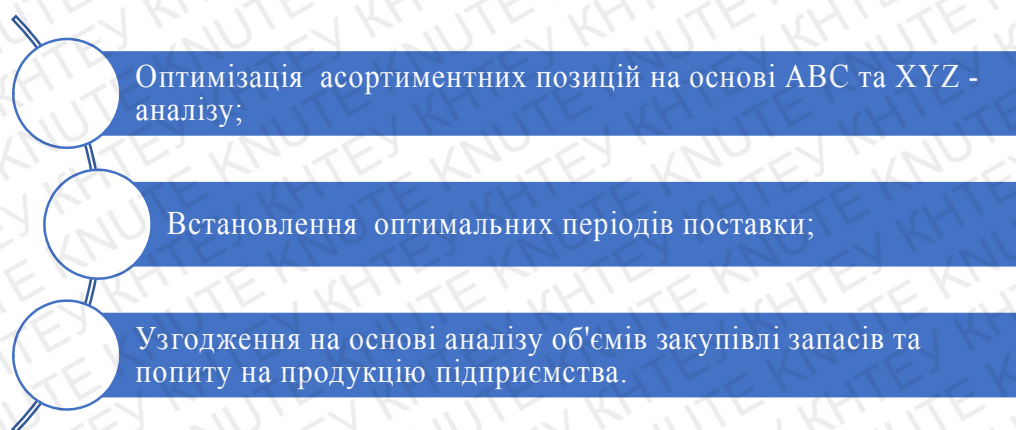

Рис. 3.2. Напрями покращання управління запасами ТОВ "ЮВАЛОН"

Наступним кроком буде встановлення оптимальних періодів поставки. Загальновідомим є той факт, що потреба у хімічних речовинах за доглядом за рослинами має сезонний характер, зокрема це два періоди - весна, осінь. Тому підприємству "ЮВАЛОН" було б доречно здійснювати поставки 2 рази в рік: кінець зими (замовлення засобів проти боротьби із шкідниками, небажаними рослинами і т.д) та кінець літа (засоби по удобренню ґрунтів, знищення паразитів). Даний підхід дозволив би, по - перше, закупити запаси за зниженими цінами (так як даний період припадає не на пік попиту), по - друге, період утримання запасів не є високий, що призведе до зменшення витрат. Враховуючи, що підприємство орендує три склади приміщень у місті Києві для зберігання запасів, таким чином орендну площу можна буде зменшити до 250 м.кв, таким чином заощадить 180 тис. грн. на рік ($100 \text{ кв.м.} \times 100 \text{ грн/м.кв.} \times 12 \text{ місяців}$).

Коли підприємство здійснить вище перелічені заходи необхідно проаналізувати отримані результати з очікуваними, порівняти об'єми продажу із продажем конкретних асортиментних позицій, тим самим, виявивши чи обрана стратегія була правильна.

Ще одним важливим аспектом діяльності є наявність у підприємства страхового запасу на випадок непередбачуваних явищ. Наприклад, зростання

попиту у зв'язку з такими непередбачуваними умовами: напад шкідників, засухи, значні дощі та інші природні умови.

Окрему увагу слід приділити управлінню дебіторською заборгованістю, а саме іншій поточній заборгованості, так як її частка сягнула у 2018 році близько 57% всіх оборотних активів. Дана цифра свідчить про значне відволікання грошових активів, та не свідчить про ефективну структуру активів підприємства. Основним виходом із даної ситуації є жорсткий контроль за фінансовими потоками, координуванні зв'язків з кредиторами та послідовна, періодична перевірка дебіторської заборгованості, поліпшення платіжної дисципліни.

Поліпшення платіжної дисципліни та контролю стану розрахунків з дебіторами має здійснюватися в таких розрахунках (рис.3.3).

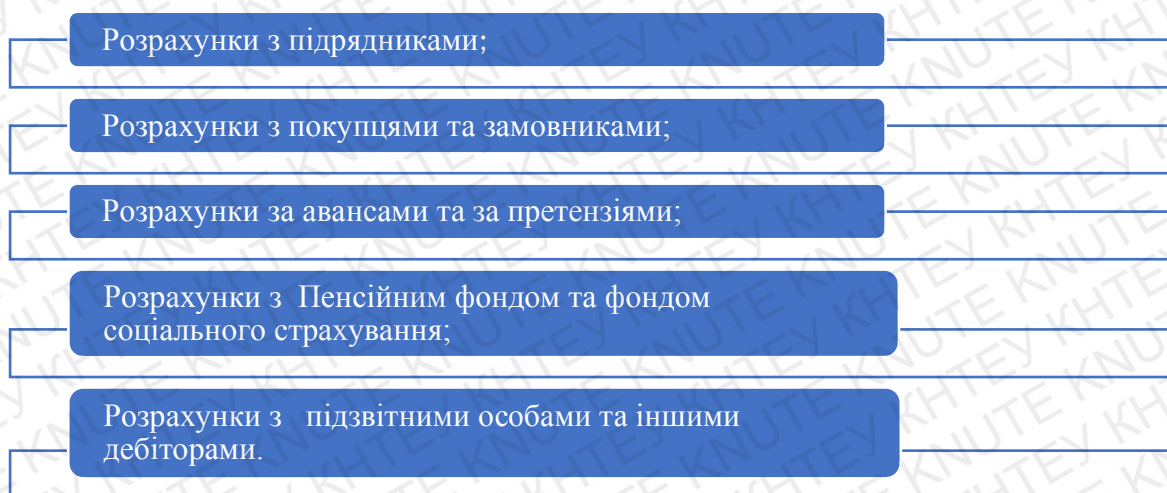

Рис. 3.3. Напрями перевірки розрахунків по дебіторській заборгованості [34]

Зменшення дебіторської заборгованості потребує надзусиль, якщо дебітори не погашають свої зобов'язання вчасно. Тому необхідно детально розібратися в умовах укладених договорів, додаткових положеннях, якщо такі були. За деякими джерелами [35] на території СНД можливість повернення боргу легальними методами не перевищує 60%, але це переважно стосується великих підприємств. Так як ТОВ "ЮВАЛОН" відноситься до малого бізнесу, коло їх дебіторів значно вужче, так що повернення більшої частини коштів цілком можливе.

Тому, якщо контролювати процес повернення коштів від кредиторів та розробити систему оперативної перевірки дебіторської заборгованості (встановлення класифікації дебіторів за ризиком, розробка історій кредитних відносин і умов оплати, розробляти різні моделі договорів з гнучкими умовами оплати і т.д.), дана система себе виправдає та розмір дебіторської заборгованості значно скоротиться.

Якщо згадати склад активів ТОВ "ЮВАЛОН", стає очевидним той факт, що підприємство має значні проблеми із структурою активів. Тобто, незважаючи на зростання загальної суми активів в періоді, використання їх є неефективним:

- значна частина коштів формуються у вигляді запасів, які не реалізуються в достатніх обсягах;
- майже половина майна ставить дебіторська заборгованість, яка відволікає фінансові ресурси підприємства.

Відтак, одним із першорядних завдань підприємства є формування структури активів, яка забезпечить ефективність використання майна.

Оптимальною структура активів для оптового підприємства торгівлі є така [36]:

- частка необоротних активів має становити до 20%, відповідно частка оборотних активів становить 80%. У ТОВ "ЮВАЛОН" частка необоротних активів знаходиться на рівні 5,8%. Це і не дивно, так як підприємство орендує склади та замається невеликими обсягами поставки. На нашу думку, збільшувати обсяги необоротних активів підприємству має місце в перспективі (якщо будуть значно збільшуватися обсяги реалізації, за рахунок розширення мережі збуту, і буде рентабельно придбати у власність приміщення або ж логістичну техніку);
- левова частка оборотних активів має припадати на запаси, проте у даній структурі цю частку займає дебіторська заборгованість, яку потрібно зменшувати для вивільнення грошових коштів. У підприємства є проблема із

коефіцієнтом абсолютної ліквідності, його значення у 2018 - році становило 0,09, що є меншим ніж оптимальне;

- джерела формування пасиву оптових підприємств складаються із поточних зобов'язань, частка яких може сягати до 80%, частка поточних зобов'язань нашого підприємства становить 37%, тобто підприємство має можливість розширювати обсяги своєї діяльності за рахунок позикових коштів. Проте слід відмітити, що незважаючи на збільшені обсяги запасів обсяги реалізації зменшуються, тому для підприємства є нагальна проблема розширити коло своїх клієнтів, щоб залучення позикових коштів мало позитивний ефект.

На думку експертного дослідження підприємству в 2019 році впровадження запропонованих нами заходів покращання фінансового стану забезпечать:

- залучення нових клієнтів що призведе до скорочення періоду обороту запасів та зростання чистого доходу на 13%;
- впровадження бонусної системи для продажу неходової групи запасів, що дозволить вивільнити грошові кошти та збільшить чистий дохід від реалізації на 4%;
- урахування інфляційних очікувань, підвищення цін у розмірі 5% ;
- проведення політики повернення дебіторської заборгованості та встановлення жорстких меж її контролю призведе до скорочення її розміру на 25%.

Враховуючи результати дослідження фінансового стану ТОВ "ЮВАЛОН" нами було розроблено план заходів, який забезпечить також збільшення обсягу реалізації продукції підприємства у 2019 році (Додаток Г)

Дослідимо як впровадження даних заходів відобразиться на окремих показниках фінансового стану та його інтегральної величини .

Для цього, перш за все, враховуючи результати господарської діяльності ТОВ «ЮВАЛОН» за попередні роки та можливі наслідки від втілення в життя розроблених нами пропозицій щодо покращення

фінансового стану підприємства, ми розробили прогнозний баланс, план доходів та витрат підприємства на 2019 рік (додатки В, Г).

На основі отриманих даних нами було визначені прогнозні значення показників фінансового стану підприємства у 2019 році (табл.3.1- 3.4)

Таблиця 3.1

**Прогнозні показники фінансової стійкості ТОВ «ЮВАЛОН»
на 01.01.2020 року**

Показник	01.01.2019	01.01.2020 (Прогнозне значення)	01.01.2020 (Прогноз за умови виконання рекомендацій)	Абсолютний темп приросту прогнозних показників
Коефіцієнт фінансової автономії	0.62	0.63	0.59	-0.04
Коефіцієнт фінансової заборгованості	0.38	0.37	0.41	0.04
Коефіцієнт фінансової залежності	1.61	1.6	1.7	0.1
Коефіцієнт покриття боргу	2.63	2.68	2.42	-0.25

Отже, враховуючи тенденцію минулих років, у 2019 році незначне зростання зобов'язань при зменшенні обсягу капіталізації прибутку зможе призвести до незначного порушення рівноваги між розміром заборгованості та сумою власного капіталу, що у свою чергу відобразиться на коефіцієнті фінансової заборгованості та покриття боргу.

Показники ділової активності підприємства у 2019 році (табл. 3.2) матимуть наступну тенденцію: позитивна ситуація спостерігається з періодом обороту дебіторської та кредиторської заборгованості, проте період обороту запасів незначно зростає. Проте, якщо підприємство успішно реалізує заплановані нами заходи, то показники ділової активності покращаться та тривалість фінансового циклу сягне 127 днів.

Якщо проаналізувати темпи росту запасів та чистого доходу від реалі-

зації товарів, роботи та послуг, то видно, що значна частка запасів не реалізовується і це стосується саме готової продукції - тобто хімічних речовин. Тому керівництву підприємства необхідно переглянути політику управління запасами.

Таблиця 3.2

Прогнозні показники ділової активності підприємства у 2019 році

Показники	2018 рік	2019 рік план	2019 рік з урахуванням рекомендацій	Абсолютний приріст (2018 р. і 2019 р. план)	Абсолютний приріст (2018 р. і 2019 р. з урахуванням рекомендацій)
1. Період обороту, днів					
1.1. всіх оборотних активів	287	192	161	-97	-127
1.2. запасів	57	58	50	1	-8
1.3. дебіторської заборгованості	125	116	82	-9	-34
1.4. кредиторської заборгованості	6	6	6	0	0
2. Коефіцієнт оборотності, разів:					
2.1. всіх оборотних активів	0.01	0.01	0.01	0.01	0
2.2. запасів	0.02	0.02	0.02	-0.01	0
2.3. дебіторської заборгованості	0.01	0.01	0.01	0.01	0
2.4. кредиторської заборгованості	0.16	0.17	0.18	0.01	0
3. Тривалість операційного циклу, днів	182	174	133	-8	-41
4. Тривалість фінансового циклу, днів	176	168	127	-8	-41

Таким чином, регулярний моніторинг ділової активності дозволить прискорити бізнес – процеси по реалізації продукції, про що свідчить зменшення періоду обороту активів за рахунок прийняття запропонованих нами заходів.

Не менш важливим є прогнозування показників ліквідності та платоспроможності.

Враховуючи прогнозні значення показників, ситуація з платіжною дисципліною на підприємстві не погіршиться, наявних коштів у підприємства «ЮВАЛОН» буде достатньо для покриття своїх зобов'язань.

Таблиця 3.3

Прогнозні значення показників ліквідності та платоспроможності досліджуваного підприємства

Показники	01.01.2019	Плановий 01.01.2020	Плановий з урахування рекомендацій 2019 рік	Абсолютний приріст пл. та опт. прогнозів
1. Сума ліквідних активів, тис.грн.	7995.1	7914.22	8299.17	384.95
2. Сума швидколіквідних активів, тис.грн.	4906.1	4996.93	4614.20	-382.73
3. Сума готових засобів платежу, тис.грн	282.8	157.52	984.62	827.10
4. Коефіцієнт забезпеченості:				
Ліквідними активами	0.96	0.95	0.91	-0.04
Швидколіквідними активами	0.54	0.60	0.51	-0.09
Готовими засобами платежу	0.03	0.02	0.11	0.09
5. Загальний коефіцієнт покриття	2.54	2.55	2.22	-0.33
6. Проміжний коефіцієнт покриття	1.56	0.60	0.51	-0.09
7. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0.09	0.05	0.26	0.21

Проаналізуємо рентабельність діяльності підприємства, враховуючи що підприємство може збільшити чистий дохід від реалізації за рахунок викладених вище заходів (табл.3.4).

Таким чином, у прогнозному 2018 році ТОВ «ЮВАЛОН» покращить рентабельність своєї діяльності, за рахунок збільшення чистого доходу від реалізації та оптимізація структури активів. Зокрема очікується підвищення рентабельності реалізації продукції на 5,6%, рентабельності активів на 20% та загальної економічної рентабельності на 45,6%.

Таблиця 3.4

Прогнозні показники рентабельності ТОВ «ЮВАЛОН» у 2019 році

Показники	2018 рік	Плановий 2019 рік	Плановий з врахуванням рекомендацій 2019 рік
Рентабельність реалізації продукції, %	12.35	12.11	13.04
Рентабельність активів, %	19.83	20.84	26.15
Рентабельність оборотних активів, %	23.85	23.05	29.49
Економічна рентабельність, %	21.9	25.42	31.89

Дослідимо як впровадження даних заходів відобразиться на інтегральному показнику фінансового стану (табл.3.5).

Таблиця 3.5

Прогнозна інтегральна оцінка фінансового стану (модель Терещенка)

Рік	01.01.2019	01.01.2020 (план)	01.01.2020 (з врах. рекомендацій)
X1	0.07	0.05	0.26
X2	2.82	2.68	2.43
X3	0.21	0.21	0.26
X4	0.12	0.12	0.13
X5	0.14	0.12	0.11
X6	1.71	1.72	2.01
Значення Z	2.62	5.12	5.84
Тип фінансового стану	стійкий	стійкий	стійкий

Так як Z – більше ніж 2, можемо констатувати, що підприємство матиме стійкий фінансовий стан за усіма сценаріями, проте найбільш позитивне значення інтегрального показника спостерігається з урахуванням рекомендаційних заходів.

Відображення планових інтегральних оцінок за методологіями Бівера та Давидової-Белікова показали позитивний фінансовий стан на плановий період та економічне зростання у плановому періоді з урахуванням оптимізаційних заходів (табл.3.6 і таб.3.7)

Таблиця 3.6

Прогнозний інтегральний показник за методом Бівера

Показник	01.01.2019	01.01.2020 (план)	01.01.2020 (з врах. рекомендацій)	Абсолютний приріст між планами
Коефіцієнт Бівера	0.61	0.57	0.66	0.09
Рентабельність активів	21.8	20.84	26.15	5.31
Фінансовий леверидж	37.57	35.25	36.91	1.66
Коефіцієнт маневрування	0.93	0.92	0.85	-0.07
Коефіцієнт покриття	2.42	2.55	2.22	-0.33
Тип фінансового стану	<i>Фінансово стійке</i>	<i>Фінансово стійке</i>	<i>Фінансово стійке</i>	

Згідно методики Бівера усі коефіцієнти перебувають у межах нормативу, відхилень не спостерігається, проте у прогнозному періоді без врахування рекомендаційних заходів спостерігається спад ефективності господарської діяльності.

Таблиця 3.7

Модель Давидової –Бєлікова для розрахунку прогнозного фінансового стану досліджуваного підприємства

Показники	2018 рік	2019 рік (план)	2019 (з врах. рекомендацій)
K1 – (оборотні активи/ валюта балансу);	0.85	0.90	0.89
K2 – (чистий прибуток / власний капітал);	34	33.34	43.19
K3 - (виручка/ валюта балансу);	1.72	1.72	2.01
K4 – (чистий прибуток / собівартість).	0.16	0.16	0.17
Значення Z	41.32	41.10	50.84

Загальна інтегральна оцінка фінансового стану ТОВ «ЮВАЛОН» у плановому періоді відображена у табл. 3.6, що відображає позитивне зростання інтегрального коефіцієнта за рахунок впровадження рекомендаційних заходів на досліджуваному підприємстві.

Таблиця 3.6

**Прогнозна інтегральна оцінка фінансового стану
(за методикою Міністерства фінансів України)**

Показник	2018 рік	2019 (план)	2019 (план з урах. рекомендацій)
МК1	2.48	2.55	2.37
МК2	1.61	1.59	1.41
МК3	0.61	0.63	0.61
МК4	15.14	13.90	8.98
МК5	4.5	4.6	5.3
МК6	0.17	0.15	0.16
МК7	0.18	0.14	0.15
МК8	0.21	0.20	0.50
МК9	1.88	1.85	2.32
МК10	0.76	0.62	1.49
Значення Z	1.46	1.44	2.06
Якщо $Z > 0,9$ - 1-клас ФС	1	1	1

Отже, впровадження рекомендаційних заходів на підприємстві "ЮВАЛОН" може принести підприємству у 2019 році збільшення обсягу реалізації, збільшення ефективності використання власного капіталу, раціональне розпорядження позиковими ресурсами, покращиться загальна політика управління грошовими коштами, управлінням запасами, що в цілому дозволить підприємству покращити загальний фінансовий стан.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Однією із головних складових економічної безпеки та розвитку підприємства є постійне та якісне управління його фінансовим станом. Враховуючи значення фінансового стану у загальній концепції розвитку та відповідно до мети функціонування підприємства, пропонуємо визначити фінансовий стан як загальну характеристику діяльності підприємства, яку можна визначити виходячи із результатів діяльності організації, фінансової конкурентоспроможності, ефективності використання фінансових ресурсів та передумов щодо здійснення ефективної господарської діяльності в плановому періоді.

В системі управління фінансовим станом підприємства окрему увагу слід приділити елементам, що його визначають: показники ділової активності підприємства, показники платоспроможності та ліквідності підприємства, показники фінансової стійкості, показники рентабельності діяльності. Забезпечення дотримання їх значень відповідно до рекомендованих є одним із важливих аспектів фінансової діяльності підприємства.

За результатами діагностики фінансового стану підприємства ТОВ «ЮВАЛОН» можемо констатувати:

1) показники фінансової стійкості підприємства характеризувалися оптимальними значеннями у на початок 2016 та 2018 року, за рахунок оптимальної суми власного капіталу та зобов'язань, що дозволяють підтримувати нормальну господарську діяльність. Підприємство протягом трьох років мало стійкий фінансовий стан, підтримуючи при цьому оптимальне співвідношення між запасами, власним оборотним капіталом та " нормальними" джерелами фінансування;

2) рівень ділової активності підприємства: станом на 01.01.2018 рік спостерігається значне зростання періоду обороту активів підприємства, що є негативним явищем, виключення становить період обороту кредиторської заборгованості, який має стійку тенденцію до скорочення. Позитивна

ситуація спостерігається з періодом обороту кредиторської заборгованості, яка щороку має тенденцію до спаду. Це свідчить про те, що залучення кредиторської заборгованості має корисний ефект, адже підприємство фінансує свою діяльність за рахунок кредиторів;

3) оцінка рівня ліквідності та платоспроможності показала, що коефіцієнт забезпеченості ліквідними активами у 2018 р. 96% активів підприємства становили саме оборотні активи, що є нормальним для підприємства даного виду діяльності. Загальний коефіцієнт покриття протягом досліджуваного періоду перебував у межах норми. Проте у 2017 році зазнав значного зростання (8,91) , що було спричинене різким зростанням розміру оборотних активів (2 рази) та скороченням поточних зобов'язань (- 45%). У 2018 році показник становив 2,5, що є абсолютно прийнятним для покриття зобов'язань. Коефіцієнт абсолютної ліквідності варіював, і станом на 2018 р. становив 0,054, що не є достатнім для покриття поточних термінових зобов'язань, так як оптимальне значення даного показника знаходиться на рівні 0,1-0,2.

4) показники рентабельності: один із найважливіших показників рентабельності для торговельного підприємства є рентабельність реалізації продукції. У 2018 році рентабельність реалізації досягла 12,35 %. Загальний показник економічної рентабельності становить 29,1%, що становить зростання на 1% з попереднім роком.

З використанням інтегральних моделей нами було проведено оцінку фінансового стану ТОВ «ЮВАЛОН». Результати проведених розрахунків показали, що протягом досліджуваного періоду досліджуване підприємство не мало загрози стати банкрутом.

Отже, ТОВ "ЮВАЛОН" має "вузькі" місця у здійсненні своєї діяльності, фінансовий стан характеризується як стабільний, проте деякі показники відхиляються від нормативного значення, що у подальшому може викликати серйозні проблеми із їх усунення. Одними із найбільш важливих

напрямів щодо удосконалення роботи та поліпшення фінансового стану підприємства є:

- інтенсифікація ділової активності;
- обрання ефективної стратегії управління запасами підприємства;
- здійснення контролінгу дебіторської заборгованості;
- зміна структури активу підприємства у напрямку нагромадження обсягу активів, при оптимальному співвідношенню майна і зобов'язань, обігових та необоротних активів ;
- виявлення факторів впливу на прибутковість іншої оперативної діяльності, здійснення комплексу заходів щодо збільшення обсягу реалізованої продукції.

Для покращання ділової активності керівництву підприємства слід здійснити, на нашу думку, наступні заходи: залучити нових клієнтів, що призведе до скорочення періоду обороту запасів та зростання чистого доходу на 13%; впровадити бонусну систему, що збільшить чистий дохід від реалізації на 4%; розширити клієнтську мережу, з урахуванням постійних продажів скоротити загальні запаси на кінець року до 30% ; скоротити обсягів запасів, які мають низький попит на ринку; провести політику повернення дебіторської заборгованості та встановлення жорстких меж її контролю, що призведе до скорочення її розміру на 25% ;

Успішна реалізація даних заходів дозволить підприємству підвищити рентабельність діяльності, ефективно використовувати наявні ресурси та раціонально керувати грошовими потоками підприємства, що у майбутньому періоді мінімізує ризики настання банкрутства та підвищить загальну конкурентоспроможність підприємства. Підтвердженням дієвості впровадження в діяльність підприємства запропонованих шляхів щодо удосконалення роботи та поліпшення фінансового стану підприємства стала позитивна динаміка змін інтегральних показників за всіма використаними методиками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бланк И.А. Управление финансовыми ресурсами. — М.: Омега-Л, ООО «Эльга», 2011. — 768 с.
2. Борисов А.Б. Большой экономический словарь. — М.: Книжный мир, 2013. — 895 с.
3. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств : підручник / А. М. Поддєрьогін. — 4-те вид., перероб. та доп. — К. : КНЕУ, 2002. — 571 с.
4. Ковалев, В. В. Финансовая отчетность и ее анализ (основы балансоведения) [Текст] : учеб. пособие / В. В. Ковалев, В. В. Ковалев. — М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2004. — 432 с.
5. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Фінансовий менеджмент: Навч. посібник. — 3-тє вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2008. — 483 с.
6. Анализ хозяйственной деятельности предприятия : учебник / Г.В. Савицкая. — 6-е изд., испр. и доп. — М. : ИНФРА-М, 2017. — 378 с.
7. Фридман А.М. Финансы организации (предприятия): учебник/ А.М. Фридман. — М.: Издательско - торговая корпорация «Дашков и К», 2014. — 488 с.
8. Івченко Л. В. Аналіз фінансового стану підприємств: інформаційне та методичне забезпечення [Електронний ресурс] / Л. В. Івченко, О. В. Федорченко // Фінанси, облік й аудит. — 2015. — Режим доступу до ресурсу: file:///C:/Users/Admin/Downloads/Foa_2015_1_17.pdf.
9. Свірідова С.С. Оцінка факторів впливу на рентабельність підприємства/ С.С. Свірідова, О.О. Пожар//«Молодий вчений». — 2014. - № 11(14). — С.92 — 94.
10. Бержанір І. А. Діагностика рентабельності підприємства [Електронний ресурс] / І. А. Бержанір — Режим доступу до ресурсу: http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/3881/1/Diagnost_rent.pdf.
11. Березін О.В. Економіка підприємства: навч. посібн. / О.В. Березін, Л.М. Березіна, Н.В. Бутенко - К. : Знання, 2012. - 390 с.

12. Заїкіна О. О. Роль показників ділової активності в оцінці управління підприємством / О. О. Заїкіна // Харчова пром-ть. – 2014. – № 7. – С. 144-148.
13. Недосекін С.В., Іванов М.А. Фінансовий стан підприємства: сутність та організація в сучасних умовах / С.В. Недосекін, М.А. Іванов // Вісник РГАЗУ. — 2014. — Частина 1 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rgazu.ru/db/ vestnic/2011% 281% 29/economics/020.pdf>
14. Давиденко Н. М. Ліквідність та платоспроможність як показники ефективності фінансового менеджменту підприємства / Давиденко Н. М. // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – №2. – С. 36- 40.
15. Русіна Ю. О. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства та фактори, що на неї впливають / Ю. О. Русіна, Ю. В. Полозук. // Міжнародний науковий журнал. – 2015. – №2. – С. 91 – 94.
16. Зазуляк Х. Фінансова стійкість підприємства та фактори, що впливають на неї [Електронний ресурс] // Студентський науковий вісник «Керівник.ІНФО». - Режим доступу: <http://kerivnyk.info/2014/04/zazulyak.html>
17. Міокова Г. І. Фактори впливу на фінансову стійкість підприємства [Електронний ресурс] / Г. І. Міокова, К. В. Самсонова // Наукові записки КНТУ. — 2014. — Режим доступу до ресурсу: http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/4699/1/№11_1_2011-12-15.pdf.
18. Коломієць Н. О. Методологічні аспекти оцінки фінансового стану як основи ефективного управління підприємством / Н. О. Коломієць, В. М. Павліченко, О. П. Коломієць. // Вісник ХНТУСГ. – 2017. – №477. – С. 223 – 229.
19. Сарапіна О. А. Системний аналіз фінансового стану підприємства: методика та напрями вдосконалення / О. А. Сарапіна. // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – №1. – С. 96 – 99.
20. Ткачук Г.Ю. Оцінка ділової активності підприємства / Г.Ю. Ткачук // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2015. – Вип. 13. – Ч. 4. – С. 88–90.

21. Томчук О.Ф. Аналітичне забезпечення управління діловою активністю підприємства / О.Ф. Томчук // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Вип. 10. – С. 991–995. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://global-national.in.ua/archive/10-2016/205.pdf>.
22. Терен Г. М. Система показників аналізу ліквідності підприємства / Г. М. Терен. // Науковий журнал " Інвестиції: практика та досвід". – 2016. – №8. – С. 36 – 41.
23. Слободян, Н. Г. Аналіз і прогнозування фінансової стійкості підприємства в сучасних умовах: методологія і практика [Текст] / Наталія Геннадіївна Слободян // Економічний аналіз : зб. наук. праць /Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. –Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2014. – Том 18. – № 2. – С. 239-245.
24. Башнянин Г. І. Фінансова стійкість суб'єктів господарювання та шляхи її покращання / Г. І. Башнянин, І. В. Лінтур. // Мукачівський державний університет. Серія Економіка і суспільство. – 2015. – №1. – С. 65 – 68.
25. Міщенко К. Г. Прибутковість підприємства та шляхи її підвищення / К. Г. Міщенко. // Міжнародний науковий журнал " Інтернаука". – 2017. – С. 105 – 107.
26. Терещенко О. О. Дискримінантна модель інтегральної оцінки фінансового стану підприємства / О. О. Терещенко // Економіка України. – №8. – 2003. – С. 38- 44
27. Яковець Т. М. Порівняння сучасних моделей діагностики ймовірності банкрутства підприємства: закордонний та вітчизняний досвід / Т. М. Яковець, Ю. В. Чернюк. // Журнал "Інвестиції: практика і досвід". – 2016. – №20. – С. 58 – 62.
28. Фучеджи В. І. Характеристика моделей і методів діагностики кризового стану підприємства / В. І. Фучеджи. // Одеський державний економічний університет. – 2014. – С. 240 – 245.

29. Олександренко І. В. Методичні підходи до діагностики оборотних активів підприємства / І. В. Олександренко. // БІЗНЕІНФОРМ. – 2014. – №2. – С. 277 – 282.
30. Головне управління статистики м. Києва [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: www.kyiv.ukrstat.gov.ua/.
31. Киян А. В. Облік і контроль розрахунків з постачальниками та підприємцями / А. В. Киян, О. Ф. Ярмолук. // Молодий вчений. – 2015. – №9. – С. 77 –80.
32. Мараховська Т.М. Управління дебіторською заборгованістю підприємств / Т.М. Мараховська, О.С. Любенко // Вісник Вінницького національного аграрного університету. 2017. – № 4. – С. 34.
33. Ушакова Н. П. Особливості структури оборотних активів підприємства торгівлі та її оцінка / Н. П. Ушакова, О. Д. Тімченко. // ХДУХТ. – 2015. – С. 272 – 278.
34. ХВАгропромислова виставка "Агроформум". [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://www.ies-expo.com.ua/ag-2018.html>
35. Асоціація "Український клуб аграрного бізнесу" [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://ucab.ua/ua>
36. На Черкащині на одного жителя виробляють вдвічі більше валової продукції, ніж у середньому в Україні. ". [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://procherk.info/news/7-cherkassy/57975-na-cherkaschini-na-odnogo-zhitelja-virobljajut-udvichi-bilshe-silgospproduktsiyi-nizh-u-serednomu-v-ukrayin>
37. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
38. Про затвердження положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємства, що підлягають приватизації: Наказ Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України від 26.01.2001 р. № 49/121. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov/ua>

39. Методичні рекомендації по аналізу фінансово – господарського стану підприємств та організацій: Лист Державної податкової адміністрації України від 27.01.1998 р. № 759/10/20-2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>
40. Стригуль Л.С. Теоретико-методичне забезпечення визначення фінансової стійкості підприємств різних організаційно-правових форм в умовах мінливого середовища. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2016. Вип. 6. С. 64–67.
41. Школьник І.О. Фінансовий аналіз : навчальний посібник ; за ред. І.О. Школьник та ін. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 368 с
45. Коробов, М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств [Текст]: навчальний посібник. М. Я. Коробов. – К.: Знання: КОО, 2000. – 378 с. – (Вища освіта ХХІ століття). – ISBN 966-7293-69-6
42. Докієнко Л. М. Управління фінансовою стійкістю підприємств торгівлі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.07.05 – Економіка торгівлі та послуг / Л. М. Докієнко. – Київ, 2015. – 23 с.
43. Стрішенець О. Аналітичний огляд фінансової стійкості підприємства / О. Стрішенець // Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. - 2018. - № 3 (РОЗДІЛ III. Економіка та управління підприємствами). - С. 58-65. - Режим доступу: <https://echas.eenu.edu.ua/index.php/echas/article/view/367/313>.
44. Косарева І.П., Удовика Є.М. Удосконалення системи управління фінансовою стійкістю підприємств / І. П. Косарева, Є. М. Удовика // Глобальні та національні проблеми економіки (електронне наукове видання). - 2018. - № 23. - С. 246-251. - Режим доступу: <http://globalnational.in.ua/archive/23-2018/48.pdf>.
45. Стеців Л. П. Теоретико — методичні аспекти управління фінансовим станом підприємства / Л.П. Стеців // Наукові записки. — № 1—2. — 2014. — С. 44—48.

46. Чернецька О.В. Теоретичні аспекти функціонування системи управління фінансовими результатами аграрних підприємств / О.В. Чернецька // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. – 2014. – № 149. – С. 295–302.
47. Аверіна М.Ю. Аналіз та оцінка фінансового стану підприємства: шляхи покращення / М.Ю Аверіна // Актуальні проблеми економіки. — 2015. — № 9. — С. 92–100
48. Ладунка І.С., Кучеренко Є.А. Шляхи покращення фінансового стану підприємств в сучасних економічних умовах / І.С. Ладунка, Є.А. Кучеренко // Економіка і суспільство. - 2016. – № 15. – С. 185 –188.
49. Таранюк К.М. Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства [Електронний ресурс] / К.М. Таранюк. — Режим доступу: http://www.rusnauka.com/35_OINBG_2010/Economics/73896.doc.htm.
50. Безбородова Т.В. Сутність та необхідність аналізу фінансового стану // Економіка.Управління. Інновації. Випуск № 1 (11) - 2014. – С. 1-7

ДОДАТКИ

Додаток А

Визначення сутності поняття «фінансового стану»*

№	Автор	Визначення терміну	Характеристика
1.	Бланк І.О. [1, Ст. 476]	Фінансовий стан – рівень збалансованості окремих елементів активів і пасивів підприємства, а також рівень ефективності їх використання.	Визначення трактується лише з позиції співвідношення між кількістю ресурсів підприємства та якістю їх використання, проте не розглядається фінансовий інструментарій управління.
2.	Борисов А.Б. [2]	Фінансовий стан – рівень забезпечення економічного суб'єкта коштами для здійснення господарської діяльності, підтримки нормального режиму роботи й своєчасного проведення розрахунків.	Подається економічне трактування ролі фінансового стану у системі функціонування підприємства, але не зазначаються складові фінансового стану.
3.	Поддєрьогін А.М. [3, Ст. 282].	Комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність використання фінансових ресурсів.	Поняття є досить широким, достатньо розкритим, відображає причинно - наслідкові зв'язки між факторами впливу та складовими фінансового стану.
4.	Ковалев В.В. [4, Ст. 226]	Фінансовий стан складається з двох пов'язаних елементів: майнового і фінансового потенціалу, причому майновий потенціал відображає інвестиційно- фінансовий аспект діяльності підприємства: майно та джерела його фінансування, а фінансовий потенціал характеризує економічну доцільність, результативність й ефективність використання майнового потенціалу.	Поняття фінансового стану розглядається з нової позиції - інвестиційного аспекту, що свідчить про те, що фінансовий стан - це не лише система певних показників, а й об'єкт інвестицій, потенціал підприємства.
5.	Коваленко Л.О. [5, Ст. 411]	Фінансовий стан суб'єкта господарювання – характеристика його фінансової конкурентоспроможності, ефективність використання фінансових ресурсів та капіталу, виконання зобов'язань перед державою	Дане трактування є досить точним, висвітлені головні складові фінансового стану, зазначені суб'єкти взаємовідносин та основні передумови для підтримки сталого розвитку.

1	2	3	4
6.	Савицька В.Г. [6, Ст. 409].	Фінансовий стан – це спроможність фінансувати свою діяльність, тобто характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, фінансовими взаємовідносинами з іншими фізичними та юридичними особами, платоспроможністю та фінансовою стійкістю.	Описується лише якісна сторона поняття, проте не зазначається роль та доцільність дослідження даної категорії.
7.	Фрідман А.М. [7, Ст.211]	Фінансовий стан – це здатність підприємства фінансувати свою діяльність.	Відображається лише одна із складових фінансового стану; поняття описано у вузькому і примітивному контексті.

*Джерело: розроблено автором за [1-7]

Додаток Б.1

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського
обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого
підприємства"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємства

Підприємство

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЮВАЛОН"**

Територія Україна

Організаційно-правова форма господарювання

Вид економічної діяльності Оптова торгівля хімічними
продуктами

Середня кількість працівників, осіб 2

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон вулиця Академіка Вільямса, буд. 5А, кв. 30, м. КИЇВ,
03191

Коди

2016 01 01

38315930

8036100000

240

46.75

Дата(рік,місяць, число) за
ЄДРПОУ

Товариство з обмеженою відповідальністю за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

0508622237

1.Баланс на

31 грудня 2015

Р-

Форма №1-м Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	7,3
Основні засоби	1010	-	141,3
первісна вартість	1011	-	165,3
Знос	1012	-	(24,0)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	-	148,6
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	104,9	165,1
у тому числі готова продукція	1103	97,5	150,1
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	32,2	499,6
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	4,5	66,8
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10,9	689,1
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	505,1	316,8
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	6,7	19,8
Усього за розділом II	1195	664,3	1 757,2
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи	1200	-	-
Баланс	1300	664,3	1 905,8

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	8,0	8,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	636,1	996,3
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	644,1	1 004,3
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	284,3
розрахунками з бюджетом	1620	0,4	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	19,8	617,2
Усього за розділом III	1695	20,2	901,5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	664,3	1 905,8

Продовження дод. Б.1

Додаток Б.1

**2. Звіт про фінансові
результати
за Рік
2015**

Форма № 2-м' Код За ДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1		3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт,	2000	6 931,1	5 720,4
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	6931,1	5 720,4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт,	2050	5 557,3	4 495,5
Інші операційні витрати	2180	893,4	631,2
Інші витрати	2270	2,0	-
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	6 452,7	5 126, 7
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	478,4	593,7
Податок на прибуток	2300	118,2	10,1
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	360,2	583,6

Додаток Б.2

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського
обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого
підприємства"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємства

Підприємство

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЮВАЛОН"**

Територія Україна

Організаційно-правова форма господарювання

Вид економічної діяльності Оптова торгівля хімічними

продуктами

Середня кількість працівників, осіб 3

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон вулиця Академіка Вільямса, буд. 5А, кв. 30, м. КИЇВ,
03

Коди

2017 01 01

38315930

8036100000

240

46.75

Дата(рік,місяць, число) за

ЄДРПОУ

Товариство з обмеженою відповідальністю за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

0508622237

Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006

Актив	Код рядка	На початок звітної року	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	7,3	20,7
Основні засоби	1010	141,3	366,1
первісна вартість	1011	165,3	441,2
Знос	1012	(24,0)	(75,1)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	148,6	386,8
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	165,1	602,4
у тому числі готова продукція	1103	150,1	582,9
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	499,6	1 497,7
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	66,8	252,3
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	689,1	640,0
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	316,8	645,8
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	19,8	41,1
Усього за розділом II	1195	1 757,2	3 679,3
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	1 905,8	4 066,1

Продовження дод. Б.2

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного року
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	8,0	8,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	996,3	3 645,2
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	1 004,3	3 653,2
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	284,3	4,5
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів -	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	617,2	408,4
Усього за розділом III	1695	901,5	412,9
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	1 905,8	4 066,1

Додаток Б. 2

2. Звіт про фінансові результати
за Рік
2016

Форма № 2-м Код заДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	14 952,6	6 931,1
Інші операційні доходи	2120	10,2	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	14 962,8	6 931,1
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	11 663,5	5 557,3
Інші операційні витрати	2180	560,9	893,4
Інші витрати	2270		2,0
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	12 224,4	6 452,7
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	2 738,4	478,4
Податок на прибуток	2300	89,5	118,2
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	2 648,9	360,2

Додаток Б.3

Додаток 1
до положення (стандарту) бухгалтерського
обліку 25
"Фінансовий звіт суб'єкта малого
підприємства"

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ суб'єкта малого підприємства

Підприємство

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ЮВА.ЛОН"**

Територія Україна

Організаційно-правова форма господарювання

Вид економічної діяльності Оптова торгівля хімічними
продуктами

Середня кількість працівників, осіб 4

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон вулиця Академіка Вільямса, буд. 5А, кв. 30, м. КИЇВ,
03191

Коди

2018 01 01

38315930

8036100000

240

46.75

Дата(рік,місяць, число) за
ЄДРПОУ

за **КОАТУУ**

за **КОПФГ**

за **КВЕД**

0508622237

1.Баланс на

31 грудня 2017

Форма №1-м Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	20,7	-
Основні засоби	1010	366,1	311,9
первісна вартість	1011	441,2	485,5
Знос	1012	(75,1)	(173,6)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	386,8	311,9
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	602,4	1 624,7
у тому числі готова продукція	1103	582,9	1 610,2
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 497,7	947,2
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	252,3	138,9
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	640,0	4015,1
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	645,8	-152,4
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	41,1	804,9
Усього за розділом II	1195	3 679,3	7 683,2
III Необоротні активи, утримуванні для продажу та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	4 066,1	7 995,1

Продовження дод. Б.3

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	8,0	8,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	3 606,2	4 802,3
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	3 614,2	4 810,3
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	4,5	194,4
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	447,4	2 990,4
Усього за розділом III	1695	451,9	3 184,8
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	~	~
Баланс	1900	4 066,1	7 995,1

Додаток Б.3

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2017

Форма № 2-м Код заДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	11 815,7	14 952,6
Інші операційні доходи	2120	-	10,2
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	11 815,7	14 962,8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	9 316,3	11 663,5
Інші операційні витрати	2180	810,4	560,9
Інші витрати	2270	-	-
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	10 126,7	12 224,4
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	1 689,0	2 738,4
Податок на прибуток	2300	492,9	89,5
Чистий прибуток (збиток) (2290-2300)	2350	1 196,1	2 648,9

Додаток Б.4.

Баланс на

31 грудня 2018

Форма №1-м

Код за ДКУД

1801006

Актив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	311.9	350.1
первісна вартість	1011	485.5	500,5
Знос	1012	(173.6)	(150,4)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	311.9	350.1
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1624.7	2065.5
у тому числі готова продукція	1103	1610.2	1810.2
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	947.2	954
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	138.9	244.8
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4015.1	3424.5
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	152.4	282.8
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	804.9	1023.5
Усього за розділом II	1195	7683.2	7995.1
III Необоротні активи, утримуванні для продажу та групи	1200	-	-
Баланс	1300	7 995.1	8 345.2

Продовження дод. Б.4

Пасив	Код рядка	На початок звітної року	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	8,0	8,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	4 802.3	5 201,7
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	4 810.3	5 209.7
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	194.4	180.5
розрахунками з бюджетом	1620	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	2 990.4	2 955
Усього за розділом III	1695	3 184.8	3 135.5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	~	~
Баланс	1900	7 995.1	8 345.2

Додаток Б.4

2. Звіт про фінансові
результати
за Рік 2018

Форма № 2-м Код заДКУД 1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	14 320.2	11 815,7
Інші операційні доходи	2120		-
Інші доходи	2240		-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	14 320.2	11 815,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(11 024.3)	(9 316,3)
Інші операційні витрати	2180	(920.5)	(810,4)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	11 944.8	10 126,7
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	2 375.5	1 689,0
Податок на прибуток	2300	612.5	492,9
Чистий прибуток (збиток) (2290-2300)	2350	1 769	1 196,1

Додаток В

План доходів та витрат ТОВ «Ювалон» на 2019 рік

Показник	2016	2017	2018	2019 плн	2019 з ур опт. з.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	14952.6	11815.7	14320.2	14335.7 6	17470.64
Інші операційні доходи	10.2	-	-	-	-
Інші доходи	-	-	-	-	-
Разом доходи	14962.8	11815.7	14320.2	14335.7 6	17470.64
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	11663.5	9316.3	11024.3	11172.9 0	13616.14
Інші операційні витрати	560.9	810.4	920.5	1045.55	1076.58
Інші витрати	-	-	-	-	-
Разом витрати	12224.4	10126.7	11944.8	12218.4 6	14692.72
Фінансовий результат до оподаткування	2738.4	1689	2375.5	2117.30	2777.91
Податок на прибуток	89.5	492.9	612.5	381.11	500.02
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2648.90	1196.10	1769,00	1736.19	2277.89

Додаток Г

Розрахунковий баланс ТОВ «ЮВАЛОН»

Стаття	01.01.17	01.01.18	01.01.19	01.01.20 план	01.01.20 з урах. Рекомендацій
I. Необоротні активи					
Незавершені капітальні інвестиції	20.7	-	-		
Основні засоби	366.1	311.9	350.1	400.0	775.0
первісна вартість	441.2	485.5	500.5	533.4	1033.4
Знос	-75.1	-173.6	-150.4	-133.3	-258.4
Довгострокові біологічні активи	-	-	-	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	-	-	-	-	-
Інші необоротні активи	-	-	-	-	-
Усього за розділом I	386.8	311.9	350.1	400.0	775.0
II. Оборотні активи					
Запаси	602.4	1624.7	2065.5	1747.6	1916.8
у тому числі готова продукція	582.9	1610.2	1810.2	1699.6	1864.12
Поточні біологічні активи	-	-	-	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1497.7	947.2	954	891.6	668.70
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	252.3	138.9	244.8	131.7	98.81
у тому числі з податку на прибуток	-	-	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	640	4319.9	3424.5	3816.1	2862.1
Поточні фінансові інвестиції	-	-	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти	645.8	152.4	282.8	157.5	984.6
Витрати майбутніх періодів	-	-	-	-	-
Інші оборотні активи	41.1	804.9	1023	1169.7	1768.2
Усього за розділом II	3679.3	7683.2	7995.1	7914.2	8299.17
III Необоротні активи, утримуванні для продажу та групи вибуття	-	-	-	-	-
Баланс	4066.1	7995.1	8345.2	8314.2	9074.2

Продовження додатку Г

	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2019	01.01.2020 20 план	01.01.2020 з урах опт заходів
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0
Додатковий капітал	-	-	-	-	-
Резервний капітал	-	-	-	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	3645.2	4802.3	5201.7	5206.7	5330.5
Неоплачений капітал	-	-	-	-	-
Усього за розділом I	3653.2	4810.3	5209.7	5214.7	5338.5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення					
III. Поточні зобов'язання	-	-	-	-	-
Короткострокові кредити банків	-	-	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			-	-	-
довгостроковими зобов'язаннями	-	-	-	-	-
товари, роботи, послуги	4.5	194.4	180.5	182.0	234.65
розрахунками з бюджетом	-	-	-	-	-
у тому числі з податку на прибуток	-	-	-	-	-
розрахунками зі страхування	-	-	-	-	-
розрахунками з оплати праці	-	-	-	-	-
Доходи майбутніх періодів -	-	-	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	408.4	2990.4	2955	2917.6	3501.07
Усього за розділом III	412.9	3184.8	3135.5	3099.5	3735.7
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття					
-	-	-	-	-	-
Баланс	4066.1	7995.1	8345.2	8314.3	9074.2

Додаток Д

**План збільшення обсягів реалізації продукції
ТОВ "ЮВАЛОН" у 2019 р.**

№	Обраний захід	Термін реалізації Заходу	Очікуваний ефект	Перевірка і оновлення результатів
1	2	3	4	5
1.	На основі попереднього досвіду сформувати асортиментну карту найменувань товару, що відповідають потребам клієнтів;	Впродовж кварталу	Сформувати такий асортимент, що не включає запасів, які важко реалізуються, натомість включенні асортименті позиції, що користуються попитом;	Один раз в два квартали
2.	Запровадження системи бонусів для постійних клієнтів впродовж певного місяця	Місяць	Один місяць в році буде періодом різкого скорочення запасів задля поповнення новою партією, що дозволить вивільнити більшу частину грошових коштів;	Відразу після закінчення пробного місяця
3.	Розширити коло дебіторів, при чому чітко розписавши умови надання відстрочки	Впродовж пробного терміну, якщо реалізований захід матиме позитивний ефект - впровадження на постійній основі	Збільшення кола клієнтів, партнерських зв'язків та обсягів діяльності;	Один раз в рік
4.	Відкриття власного веб – сайту	Впродовж пробного терміну, якщо реалізований захід матиме позитивний ефект - впровадження на постійній основі	Збільшення обсягів замовлень, оперативність виконання замовлень через мережу Інтернет, розширення мережі збуту продукції	Шість місяців
5.	Надання послуг із професійного консультування	Даний вид діяльності залежить від попиту на дану інформацію,	Залучення додаткових прибутків для підприємства, можливість швидкого відкриття нової сфери розвитку як консультування,	Один раз в квартал

Продовження дод. Д.

1	2	3	4	5
	(складання бізнес - проектів) щодо розпорядження земельними угіддями та використанням хімічних продуктів компанії	проте не потребує фінансових ресурсів та може здійснюватися на постійній основі	тим паче, що є наявна "тепла" клієнтська база; Залучення додаткових прибутків для підприємства, можливість швидкого відкриття нової сфери розвитку як консультування	
6.	Розглянути можливість реалізації зернових культур не оптовим посередникам, а напряду зв'язатися із зернопереробними заводами	Впродовж сезонного періоду	Дохід від реалізації напряду, враховуючи транспортні витрати по доставці зерна до заводу може виявитися більшим ніж реалізація посередникам, що принесе отримання нових прибутків;	Здійснюється безпосередньо під час вибору каналу збуту
7.	Участь у практичних семінарах, конференціях, наприклад, агропромислова виставка "Агрофорум - 2019" [34], слідкувати за новинками асоціації "Український клуб аграрного бізнесу" [39] і т.д.	Якщо захід має позитивний ефект - провадження на постійній основі	Зустріч із потенційними партнерами, обмін досвідом, отримання інформації про нові тенденції та перспективи розвитку у даній сфері;	Протягом року з подальшою перспективою
8.	Проведення різноманітних заходів (типу майстер - клас) по застосуванню того чи іншого продукту на практиці	Якщо захід має позитивний ефект - провадження на постійній основі	1) можливість оцінки попиту на впровадження нового продукту для компанії; 2) збільшення зацікавленості до продуктів підприємства;	Протягом року
9.	Відкриття філії підприємства у Черкаській області, що є лідером в агропромисловій сфері [36]	На постійній основі	Розширення кола клієнтів, мережі збуту, значно розширити обсяги реалізації	Протягом півріччя